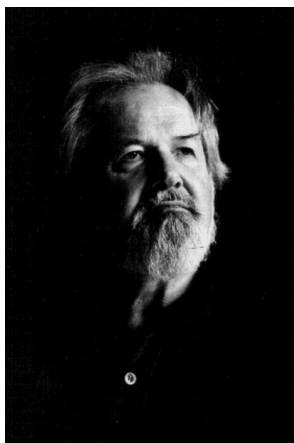


Миодраг Ђукић

# БАШТИНИК

Драма у два чина

Са прологом и епилогом



МИОДРАГ БУКИЋ, драмски писац, рођен је 1938. у Прокупљу. Дипломирао је драматургију на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду

Аутор је драмских дела: *Сиринџа код Цакера*, изведено у Академском позоришту “Бранко Крсмановић”, 1968. у Београду; *Пошраживање у моделу* – драма награђена на конкурс Народног позоришта из Београда, где је премијерно изведена 1971. године. Иста драма под називом *Крчмарева смрт* изведена је у Народном позоришту у Лесковцу 1972; *Александар* – премијерно изведена 1974. у Југословенском драмском позоришту у Београду; *Кисеоник* – драма изведена у Народном позоришту у Зрењанину; и Нишу. *Кришчњак* – драма изведена у Народном позоришту у Београду, Баштиник – драма штампана у часопису *Театрон* 109.

Изведене радио-драме: *Чудан сиринџ* – Радио Београд; *Метална кузлица која се коирља* – Радио Београд; *Наследници* – Радио Београд; *Др Келава* – Радио Београд и Радио Варшава; *Превр* – Радио Београд; *Гогољ* – Радио Београд; *Раде Драинац* – Радио Београд.

Миодраг БУКИЋ

БАШТИНИК  
Драма у два чина  
Са прологом и епилогом

ЛИЦА:

---

МИТАР

ПЕТАР

СЛАВОМИР

МИЛАНКА

КСЕНИЈА

ЖЕЉКО

ИВАН

ИСИДОРА

ШОФЕР

АДВОКАТ

Београд, 1989. године.

## ПРОЛОГ

*Салон, укусно оћремљен, иако неки комади ћрићадају различитим сћиловима.*

*Лейћћом се истћичу комодe, фойћелe и ламће чија дискретћна свейћлостћ уноси шћйћлину.*

*Снежно бела ћосћелћа у ћозадини са болесним Мићћром.*

*Зидни сатћ мелодично и дућо оћћуцава.*

МИТАР: Чудновато је како неки ћуди имају мисаон израз док обављају најбаналније послове. Да ли си икада држао живу птицу у руци? Пиле, кокошку, петла, зеца...

ПЕТАР: Зећ није птица.

МИТАР: Та–дам! Та–дам! Та–дам! Силан страх у ситном и упорном дамару. Та–дам! Петре, једном је чавче испало из гнезда и успео сам да га очувам. После је за мном летело у школу сваки дан. А онда је једноставно нестало. Никад га више нисам видео.

ПЕТАР: Овај сат мора да се носи на поправку. Звони кад хоће и колико хоће.

МИТАР: Касније сам ухватио врапца, али ми је он у шаћи прећркао од страха. Пустио је само једном отегнуто Та–дам! И ножице опружио.

ПЕТАР: *(Поћћрчи крај Мићћра, оћћвори шћром ћрозор кроз коју доћћире ћромукли лавеж ћса! Носи шћћай у рукама)*  
Не дај, Волфе! Терај ту жгадију. Држи лопове!  
*(Чује се дечћи врисак, лавеж)*  
На бога смо заборавили господине. Неће бити ништа од слатка ове године. Јагоде краду.

МИТАР: Знаш ли ти, ово је доказано што ћу ти сада рећи, да и најмање биће, чак и врабаћ, кад му живот угрозиш, може да се претвори у звер. Али мој није. Он је једноставно од страха угинуо.

ПЕТАР: Не откривајте се. Отворио сам прозор.

МИТАР: Јеси ли ти некада држао живог врапца у шаћи?

ПЕТАР: *(Поћћравља му ћрективач, ушушкава ћа)*  
Не узбућујте се. Позлиће вам.

- МИТАР: А што ти хушкаш Волфа кад год неко звони?
- ПЕТАР: Не хушкам ја никога, него сам лаје. Осећа хуљу на вратима.
- МИТАР: За тебе су, значи, сви хуље? Изузев тебе и твога пса.
- ПЕТАР: И ја сам хуља.
- МИТАР: Јеси, Петре. Да знаш да јеси. Видиш, птице су одлетеле због оног твог Волфа. Зашто га ниси везао? Знаш да волим њихов цвркут. Да ме то освежава и враћа у детињство кад сам био здрав и срећан. Смита ти да будем срећан?
- ПЕТАР: Што да се везан мучи. Широко је, ако је пас, нека трчи.
- МИТАР: Заморио сам срце. Ништа га више не може натерати на ентузијазам.
- ПЕТАР: Градске птице су летећи пацови, господине. Разносе кугу. Узмите тај лек и попијте чај.
- МИТАР: *(Нејокрећан је. Дуго га зледа)*  
Ех да могу да те одаламим једном па да умрем.
- ПЕТАР: Размажени сте, лењи и неодговорни, као сваки газда.  
*(Пружи му шипај)*  
Хајде, господине. Не устручавајте се. Само изволите.
- МИТАР: *(Узме шипај)*  
Изазиваш ме.
- ПЕТАР: Хајде, хајде... Ако вас је снага напустила, није воља да владате. Удри! Имам ја времена, господине, него се бојим да ви то после и нећете моћи, па ћу морати ја сам.
- МИТАР: Нисам баш тако мислио. Нећу. Што да те бијем?
- ПЕТАР: Како нећете? Не може то оћу–нећу, него господарска се не пориче. Ако је до шибања, роб мора да плати, реда мора да буде, како ви кажете, иначе би се Космос распао. У природи моћи није оклевање; како муња и гром где науме – ту ударе.  
*(Оћме му шипај и измахне са њим)*  
Овако!
- МИТАР: Стани, лудаче! Шта то радиш? Бога ми, Петре, нисам мислио ништа увредљиво, јаво да ме носи, само сам хтео, сине, да разговарам, по цео дан ћутиш и јурцаш са тим псом, и мене оставиш овде непокретног, у нади да ме затекнеш мртвог, кад се вратиш.

- ПЕТАР: *(Тихо)*  
 Ви знате да то није истина.  
*(Распали се свом снагом по глави коју облије крв)*  
 Без оклевања, господине, ја не дам смрти у ову кућу, ја даноноћно бдим над вама и не дам, ни по коју цену...  
*(Поново се распали шипајом по глави)*  
 Зашто лажете?
- МИТАР: *(Дрхтљиво усипаје из постоље)*  
 Идем на терасу да опружим ноге. Дај ми тај штап.
- ПЕТАР: *(Помаже му да усипане)*  
 Треба пресадити лале. Набавио сам неку нову сорту, нешто између кадифасто–црног и љубичастог увече, а ујутру – лала! Видећете кад процветају. Ниједна пчела не може да им одоли. Кажу да им је мед нарочито лековит. Из Индије су украли, из неког махараџиног врта, ако не лажу. Али јако помажу код изнемоглости, нарочито дисајних путева и крвотока. Срце се подмлади од мале теглице овога меда.
- МИТАР: Мора бити да си ти луд, Петре. Понекад ми се дешавало да се озбиљно запитам да ниси луд, да ниси можда побегао са какве клинике. Ђаво ће те знати. И ко зна ко си, никада ништа о себи не говориш.
- ПЕТАР: Само морају на време да се преседе, да луковичасти корен не оживава. Онда су и латице тврђе и загаситије. Не сијају као у Индији.
- МИТАР: Чујеш птице? Враћају се; једна по једна. Некада их је овде било у јатима. Чворци, косови, детлићи, кукавице, сенице, шеве, врапци, славуји, па ласте, гачци, чавке, вране, гавранови, долазили су чак и галебови са савског гата. Ноћу смо имали сове и слепе мишеве, а преко дана у подне је шестарио један јастреб. Био је страх и трепет за читав птичји народ. Изгледао је достојанствено, тако непокретан високо у небу као неизбежна пресуда за свакога ко заборави на опасност од смрти.
- МИТАР: Не знам да ли бих волео да чекам толико дуго да видим те твоје лале. Знам да са мном није лако. Лењ сам и флегматичан. Волим људе, али сам бог зна зашто. Понекад ми се чини да их уопште и не волим, него просто тако, нека сентиментална блудња у одсуству било какве чвршће дисциплине. Ти си друго, разговараш са биљкама и животињама, са бубама и духовима. А ја... само с тобом, па... ни тебе не разумем. Понекад те се, богами, чак и плашим. Плашим се,

шта да радим кад сам кукавица. Ето, смрти се не бојим, али сенке своје се ужасавам, јер сам у души непоштен, разумеш? Изгледа као да ми се не умире, а то није тачно.

*Чује се завијање ња.*

ПЕТАР: *(Узме му шпата. Промрља)*  
Убићу га од батина.

МИТАР: *(Седне њоново на кревет)*  
Врати ми штап.

ПЕТАР: Само да ућуткам џукелу.  
*(Виче)*  
Завежи, Волфе. Умукни!  
*(Тишина)*

МИТАР: А што ти урлаш, вичеш, бесниш? Седи овде, седи крај мене. Немој нигде да идеш, бојим се, знаш, сенке које ме преплављују успоменама. Хоћеш да ме казниш због тога што тражим од тебе немогуће, што можда сумњам у тебе, што ти не верујем. Да признаш нешто што ниси учинио, да си ти био... не мислиш, ваљда, Петре, да сам ја човек наиван да не знам зашто су ме отпустили из болнице. Не може слуга бити паметнији од господара, синко, иначе би ти сада био на мом месту и нестрпљиво чекао одмор. И теби би се сада чинило да никада ниси ни живео, као што мени изгледа да је штета што нисам онда, још као дете, уместо Стаке... Не знам одакле тај варварски обичај у нас Срба. Ждрати та мала, топла тела...  
*(У даљини се чује ритам срца Та-дам! Та-дам! Та-дам!, који се све више приближава)*  
Врати ми штап.

ПЕТАР: Опет ви то.

МИТАР: Па то је перверзно, човече. Оне су сувише мале и немоћне, не могу ни да се бране, сувише су глупе да се удруже против алавог, халапљивог људског рода и да га из ваздуха нападну.

ПЕТАР: Ма шта ви то? О чему ви то?

МИТАР: Увек је плакала за Божић, кад год смо јели сушене врапце. Да ли си ти икада видео читаве гроздове осушених врапчјих батака на диму?! Вриштала би од ужаса и бежала главом без обзира, све ниже и све дубље...

ПЕТАР: *(Нежно)*  
Смирите се, молим вас.

*Ришам срца се њојачава.*

МИТАР: Молиш ме?! Молиш ме?! А шта молиш? Да се смирим. Па што ме ти не смириш, једном за увек, да могу на миру да умрем. Не могу више да се браним, опседају ме тако монструозне, непоштене идеје, и муче ме, сине. Што нисам ја, уместо ње, Петре, била је тако живахно и љупко дете, али преплашено, о Боже, никад Ти нећу опростити ту меру страха у њеним очима кад је схватила да мора умрети. Сад би имао ко и ову кућу да наследи. Али, на свету правде нема. Ето, шта сам хтео да ти кажем, сине. Да не плачеш, јер ја са радошћу одавде одлазим. Само, пре тога, молим те да се не љутиш што тражим од тебе истину, иако сам знам да он није мој син, да не може бити мој син, јер ја никога, осим тебе, немам. Ја морам тестамент да саставим, баштиника да одредим. Не смем погрешно да умрем, сине.

ПЕТАР: Ја сам вам слуга. Имате ви сина.

*Тишина.*

МИТАР: А где је он сада? Мој син! Тврдиш да имам сина, па реци онда како се он зове и где је сада?

*(Пауза)*

Не знам што си толико навалио, можда би ти однекуд, ђаво ће те знати откуд би баш ти знао. Ти свашта знаш, Петре, и за махарацине црне лале знаш, иако те ја ништа до сада никад нисам питао, али мораш да схватиш да ја једноставно нећу, не могу да умрем ако ми не кажеш то што знаш, поготову што је то моја, а не твоја тајна, што је то моја, а не твоја трагедија! А?! Шта кажеш на то? Где је и како се зове? Добро. Ако сам и неправедан, ја признајем и кајем се, Петре, дубоко се кајем због неправде коју сам им нанео, али што си ти толико према мени немилосрдан, и шта сам ја теби толико скривио да ме држиш у неизвесности двадесет и пет година.

*(Пауза)*

Види како сам луд. Нашао сам коме да се жалим. Врти ми се у глави и не знам шта хоћу, Петре. Тако ти живога бога, реци ми, ако знаш, ако слутиш, кажи шта мислиш, ја знам да си ти паметан човек, иако си намћор, знам да ти умеш да мислиш, а можда и наслућујеш.



*(Ришам срца: Та-дам! Та-дам! Та-дам!)*

Је ли он мој или... његов син? То ме интересује. Само ми ти реци, Петре. Да могу мирно... да умрем.

*(Крешчендо срца)*

Значи... његов?!

*Тишина.*

ПЕТАР: *(Грубо)*

Откуд бих ја то знао.

МИТАР: Како могу да умрем, кад не могу ни да заспем.

*Промукли, дубок лавез.*

ПЕТАР: Не могу да вас лажем кад не знам.

МИТАР: А шта ако је моја душа толико грешна да ја уопште не могу да умрем? Шта ако се нађем у другом свету исто овако слеп и у мраку као у овом. Како да приметим разлику? У чему је онда разлика?

ПЕТАР: Све сте ви сами замесили, газда. Осиони и неправедни сте били према својој жени и... детету.

МИТАР: Добро. Зато ме је бог казнио. Кад је видео колико сам код очију слеп онда ми их је и физички одузео. Дај ми штап, идем да прошетам.

ПЕТАР: Не могу више да гледам како се саплићете по сопственој кући, како падате и доводите себе у опасност; нећу да ми умрете на рукама.

МИТАР: А што ти стално мењаш распоред? Морам онда да налетим на ствари, ја знам како изгледа стари распоред а ти си га намерно променио само да се угрувам, да изгубим самопоуздање.

ПЕТАР: Двадесет пет година нисам померио ништа у кући, господине. Баш због вас, избегавам да вас нервирам, али ви... ви сте размажени и каприциозни. Намерно сте заборавили где шта стоји, а штап више и не употребљавате, чим вас пустим себе упропашћујете, ево и сад сте уморени из кревета, иако сам вам рекао да је свежа, да се утоплите, да вам је здравље још увек крхко и захтева интезивну негу...

МИТАР: Требало је да га убијем, али сам био кукавица и... некако сам га поштовао, иако је био бруталан. Да. Уствари ме је тиранисао док сам ја изигравао његовог добротвора, о, боже, кад бих само могао пре но што умрем да се са њим

сретнем, да на тренутак прогледам и да га сада са овом новом снагом, енергијом смрти, погледам у оне сиве, подругљиве очи, које су ми, док сам ја изигравао господара, моћног и надмоћног, доброћудног и племенитог, паметног, интелектуално супериорног надчовека, док сам се правио важан и дичио својом окретношћу, забеле нож у срце, те сиве очи у којима се утопила моја Ленка, моја непрежаљена љубав, Петре, како сам грешан, о кад би само био неки бог који би ми опростио, који би могао да се загледа у моју црну душу, у пустош...

ПЕТАР: Давно је то било. Смирите се.

МИТАР: Довео сам је са села да бих у сопственом дому остварио што дубљи јаз између мене господина и господара, господи, и ње, мог обожаваоца, слушкиње, али, Петре, помела ме је њена чиста лепота, изворна снага, љупкост, мислио сам... био сам сигуран да је мени родила сина... а она, подмукла курва...

ПЕТАР: Сами кажете да нисте били ожењени, да нисте хтели ни да се ожените њом.

МИТАР: Нисам се сетио. Није ми падало на памет. Мислио сам да ме воли.

ПЕТАР: Зна је вас, господине, обожавала.  
(Пауза)

МИТАР: Откуд ти знаш?  
(Пишам срца)  
Одавно бих скапао да немам тебе.

ПЕТАР: Не, није тако било. Ви сте мене извукли из беде. Био сам нико и ништа кад сам дошао да вам кажем за смрт...

МИТАР: (Шајуће)  
Ленка. Моја Ленка. Оставила ме и побегла.

ПЕТАР: Ви сте је отерали.

МИТАР: И сина. Све ми је однела.

ПЕТАР: Рекла ми је да га је оставила код својих рођака на селу.

МИТАР: А где је он сада? Где је он сада и како се зове?

ПЕТАР: То... не знам.

МИТАР: Лажеш. Не знам зашто, али знам да лажеш.

ПЕТАР: Ја никад не лажем господине. Зато, господине, што се ничега и никога не бојим.

МИТАР: Зато и лажеш што се никога не бојиш.

- ПЕТАР: Дошао сам овде привремено. Само да вам кажем...
- МИТАР: Да сам неправедан и зао. Да сам убоги ђаво који не може ни да заспе, а камоли умре. То си дошао да ми кажеш и још увек си ту.
- ПЕТАР: Радим као слуга и баштован и ником ништа не дугујем. Чак ни вама. У сред зиме имате јагоде. Ево, још пролеће, тако рећи, није ни почело, а здела јагода је на столу.
- МИТАР: Зар не видиш да је несрећа вечна и неуништива, да су овакви господари жилави носиоци зла које као ватра прождире све око њих, али сами су бесмртни као и њихова зла коб, јер смрти нема, сине. То прост свет не може да схвати, страх га блокира, али ти... и кад чујеш да сам умро, кад ме видиш мртвог у ковчегу, сахрањеног у гробу, не веруј! Буди сигуран да ћу видети боље ја тебе, него ти мене.
- ПЕТАР: Само се ви подсмевајте, господине, али лезите назад у кревет и немојте да ме љутите, знате да не подносим кад себе доводите у опасност.
- МИТАР: Четврт века је већ прохујало, а твојој тиранији краја нема. Гори си од смрти, бога ми, слуго. Њу сам очекивао кад она ми посла тебе. Чујеш дах времена, како промиче, као птичји лепет крила. Слепац време осећа боље него онај који види. Не знам само што си остао толико дуго, ако ништа не чекаш.
- ПЕТАР: Па нисам могао да одем кад сам видео колико сте неспособни и шта сте са собом урадили. Било је то потпуно супротно од онога што ми је Ленка причала о вама, о вашој вили, најлепшој кући на Сењаку, блиставом дворишту са фонтанама, водоскоцима и античким киповима. Ничег од тога није било, господине, а ви... ви лично... тога се и сада нерадо сећам, већ више ништа нисте видели. Лежали сте у овој соби у прљавој постељи са цркнутом мачком која је већ била у распадању и јатима црних птичурина на разваљеним прозорима, и по поду их је било, сећате се господине, једва сам их разјурио онако острвљене, почеле су да нападају и вас и мене, стигао сам у задњем часу. Родитељи ових дечјих мутанта, тада и сами дечји мутанти, убацили су вам цркнуту мачку кроз прозор, вама, болеснику непокретном, на смрт болесном, господине... мислио сам да се ваш леш распада, тако ми бога, толико је заударало, а ви... ви... кад сте чули мој долазак, усправили сте се у постељи и озарено рекли...

МИТАР: Ленка! Да ли се то моја Ленка смиловала на мене и вратила кући?

ПЕТАР: Тада сам схватио да сте још увек живи, али потпуно слепи.

МИТАР: Зар ниси рекао да ме је волела? Па сад си то тврдио а ја сам питао откуда ти то знаш. И да не лажеш?!

*Удаљени ришам срца се поново приближава.*

ПЕТАР: Причала ми је. Сама ми је говорила о вама и само о вама. Док сам је слушао заиста сам мислио о вама, мора бити да је тај човек нешто посебно...

МИТАР: Посебно одвратно и ниско. Звер.

ПЕТАР: Не, то ипак није тачно. Ви сте добар човек, Митре, и ја сам схватио док ми је говорила о вама да је вама учињена неправда, мада нисам разумевао о чему се ту заправо ради, па она вас је толико волела, а сада видим ви сте још увек опседнути, луди за њом, иако је нема већ четврт века. Како је живот окрутан. Прво ми је она умрла на рукама, жена коју сам једва познавао, а сада не дам, господине. Вас не дам, иако сам слуга.

МИТАР: Видиш, баш то сам хтео да ти као свој тестамент поклоним, своје духовно завештање објасним, али нисам баш сигуран да ће ми поћи за руком. Док сам некада давно, још поред моје Ленке, био здрав и добро видео никад нисам могао ни да претпоставим како светлост уистину изгледа, како је на неки начин истоветна са мраком, и то је изгледа тако удешено да што је мрак гушћи и дубљи то је светлост раскошнија, до потпуног заслепљења, што опет мора бити да значи таму која се не може упоредити ни са чим другим до са самом смрћу. И то је, можда оно што сам хтео да ти кажем, да наде за све нас неизоставно има, да потпуни мрак исто као и смрт, у ствари не постоје и да се сви ми налазимо у различитим димензијама светлости које нас неправедно деле, али кад се наши искуствени простори изједначе онда и неправда нестаје. Што неизоставно значи да ћу се ја ускоро срести не само са мојом Ленком него и са оним несташним чавчетом, Стаком, па чак и врапчетом што ми је прецркло у шапи, са његовим дамаром и смртним часом целог света који није ништа друго до поновно рођење, рођење свих нас у једном бескрајном времену и бескрајном месту, без одређења која ограничавају наша осећања и спречавају нас да потпуно припадамо једни другима, стопљени у тоталну реал-

ност, као живи бог који је гаранција за све ово што ти говорим, за светлост таме и таму светлости. Зато, иако си човек примитиван, ја те волим и мислим да нисам ништа ни бољи ни паметнији од тебе, можда сам чак и глупљи, али за разлику од тебе знам да те овде у овом паклу остављам само привремено и не треба да се бојиш живота без мене, јер ће све ово моје ускоро бити твоје и моћи ћеш да створиш нову наду за себе и свога Волфа. А ја... ја ћу коначно после много заслужених мука повратити своју срећу, мир и спокој. Одлазим, отићи ћу са уверењем да ми ниси рекао све оно што знаш, можда из личне сујете и пакости, а можда и из страха да ме не повредиш, али тамо куда ја идем, мени ће бити све опроштено, па нека је и теби, који овде остајеш, такође све опроштено.

*Риџам срца –Та–дам! Та–дам! Та–дам!. И светлосћи су се њојачали до климакса, а онда аџмосферу заџара самрџни крик деџеџа и све уџоне у џтаму и џиџину.*

КРАЈ ПРОЛОГА

## I ЧИН

МИЛАНКА: Како је наша кућа лепа, Славомире!

*Дворшћиће виле на Сењаку. Рано пролећно сунце осветљава вилински просћор леће куће у врћу прекривеном зеленим шћейћхом и блисћавим лайћицама раноћ баићенскоћ цвећа. Измећу два бора сјаји у даљини Сава, а преко ње се виде романћични обриси Новоћ Беоћграда у конћрасвейћлу. Славомир и Миланка сћоје дирнући неочекиваном лейћћом прозора.*

СЛАВОМИР: Ова два бора ћемо морати да посечемо. Затварају нам видик на реку.

МИЛАНКА: Ово није вила, ово је дворец, душо.

СЛАВОМИР: Пише: *Вила Сћака.*

МИЛАНКА: А оно је сигурно стакленик, тамо, под оним стакленим кровом. Погледај какав ружичњак унутра, сав у бокорима.

СЛАВОМИР: Да нема јагода?

МИЛАНКА: Адвокат је рекао да и сада има зрелих. Идем да видим.

*Поћрчи у сћакленик наћрављен од маћ сћакла кроз које се виде само сенке и обриси.*

СЛАВОМИР: Море људи воле свашта да измишљају. Откуд сад јагоде?

МИЛАНКА: *(Из сћакленика)*  
Јооо... душо моја племенита! Кад те бог награди, он те у рај баци да не знаш шта ћеш од среће.

СЛАВОМИР: *(Несћрћљиво)*  
Па шта има?

МИЛАНКА: Можда нам да и деце кад нам је поклонио оволику срећу.

*Чује се шћихо, шћћмуло режање. Она шћлако шћодићне главу и угледа оћромну црну доћу. Њихове две фићуре су пројекћоване као сенке на зиду сћакленика од маћ сћакла.*

СЛАВОМИР: *(Прекрћћи се)*  
Боже, кад би још само то хтео.

*Пресече ћа шћродоран вриск.*

СЛАВОМИР: Миланка! Шта се десило?! Чујеш! Миланка!

*Пошрчи до сѣаклене башиће, али засѣане на улазу. Миланка са шаком јагода сѣоји заковано на сред сѣакленика.*

МИЛАНКА: *(Сасвим ѿихо)*  
Славомире, душо, види колики је пас.

СЛАВОМИР: У, јебем ти свеца! Мирно, Миланка. Само полако свеца му јебем. Не окрећи се нагло, чујеш?!

МИЛАНКА: *(Повлачи се лагано)*  
Јооо!!! Ово није пас, ово је сатана. Ја не смем у очи да га гледам. Погле" тај бес, види ту мржњу и лудило скупљене у зеницама. Мрак му је у очима, црна слутња ме обузима, страх ме је да се не откине.

*(Режање ѿрелази у дивљи, дубок лавеж.*

СЛАВОМИР: Ђути, кад ти кажем. Не изазивај га. Хајде сад назад, мало брже. Не бој се. Видиш да је везан. Скок!

*Шчеја је за руку и нагло ѿовуче. Јагоде се ѿросѣу. Из сѣакленика дошре бесан, ѿромукли лавеж дође.*

МИЛАНКА: *(У ѿосѣхисѣричном шоку)*  
Растргао би ме да нема тог ланца.

СЛАВОМИР: Прошло је, не хистериши. Де, умири се кад ти кажем.  
*(Гледа ѿса, ѿихо му ѳовори, сасвим ѿихо)*  
На мене си нашао да удариш, је ли?! На моју муку! А не знаш ко сам ја, је ли? Сазнаћеш.

МИЛАНКА: Хајдемо у кућу, молим те. Хајдемо одавде.

СЛАВОМИР: А, не... душу ми искида, мислио сам ко зна шта је, у чему је ствар, да се покојни Митар није повамперио, рекох, а оно... куче! Непослушно, гадно, невоспитано куче у сред моје баштине. Додај ми ту секиру.

МИЛАНКА: Откинуће се. Немој.

СЛАВОМИР: *(Кркља из њеѳа, као ѿред еруѣцију)*  
Ма, шта немој?! Ма, шта ће се откинути? Мрш! Мрш! Чибе!  
Додај кад велим.

МИЛАНКА: *(Дрхѣћећи ѿружа му секиру)*  
Само, пази! Удри га право у главу и то из све снаге. Само да га више никад не видим.

СЛАВОМИР: Рећи ћемо да се откинуо и да нас је напао.

МИЛАНКА: Само да га више никад не сретнем.

СЛАВОМИР: *(Улази у сџаклену башију. Одрезно се приближава. Сада се виде само обриси онога што се дешава у башији одакле дојуре звекеј ланца)*

Не знаш да не смеш да лајеш на газду, а? Вратио сам се, мајку ти јебем псећу, ја сам дошао кући, а ти урлаш на мене као да сам копице, а?! Ако си ћорав научићеш ти мене да препознајеш по гласу, по кораку, по даху, да ме не би препознавао по батинама. Али, ниси ти ћорав, ниси. Само што нећеш репић да завртиш, не свиђа ти се нови газда. Па добро. Не свиђаш се ти мени, и сад ћеш да видиш како то изгледа.

МИЛАНКА: Како је то ужасан пас, господе. Само што ме за главу није шчепао. Како је ружан и подмукао. Као ђаво. Чувај се!

СЛАВОМИР: Ма, бежи у кућу, лепо ти кажем, ако не желиш да видиш како лобања пуца, како му псећи мозак прска.

МИЛАНКА: *(Хистерично)*

Желим, о душо, то желим више од свега, али се и бојим. Шта ако га не убијеш од прве? Растргнуће нас.

СЛАВОМИР: Убићу га, тако ми свега, Миланка, убићу га сад, овога часа, ако не умукне. Мрш! Мрш! Чибе! А нећеш да престанеш да лајеш?! Нећеш газду да слушаш, а?!

МИЛАНКА: *(Хваћа га за руке)*

Пусти га, ионако је везан, средићемо га касније. Ја ћу то да обавим. Уздржи се, много је опасан за тебе, душо.

СЛАВОМИР: Ма не могу да се уздржим, ма нећу да се уздржим, раздражује ме, цукела, мајку му шугаву јебем, пусти ме да га само једном одаламим, да му псећи мозак разбуцам, да се нас двојица одмах упознамо и на време разрачунамо.

*Измахне секиром, али, омејен Миланкином интервенцијом, промаши је распали по сџакленику и разбије га. Разјарена дођа сад помахнића. Кроз пројекцију на сџакленом зиду види се како насрће, скаче и урла.*

МИЛАНКА: *(Цикне и преблажено појури ка кући)*

Бежи, ланац попушта!

СЛАВОМИР: Звер! Звер! У помоћ!

*Захваћени паником обоје беже у кућу. Запамћење и ново одпамћење.*





- МИЛАНКА: *(Пића њо сујројном зиду)*  
А шта ако је старац у кући? Врата су била откључана.
- СЛАВОМИР: Макни се, глупачо!  
*(Грубо је одзурне, она зајтејтура кроз врајна салона у њолу-мраку, налејти на комад намешијаја и ѡреврне га. Чује се јак ѡресак)*
- МИЛАНКА: Има неког унутра.  
*(Ослушкују)*
- СЛАВОМИР: *(Призушено)*  
Да је ту, чуо би пса.
- МИЛАНКА: Можда спава? Можда је глув?
- СЛАВОМИР: Не буди глупа, жено. Не нервирај ме више. Видиш да нема никога.
- МИЛАНКА: Нисам мачка да видим у мраку. Ја не видим ништа, душо. Не видим, али осећам.
- СЛАВОМИР: Шта је с тобом данас? Да ниси опет узимала? Да ниси опет узимала. Дођи да видим.  
*(Она ѡрилази мужу, он је зрубо иччеја, шири јој очне кайке и ѡиљи у зенице)*  
Не видим ништа у овом јебеном мраку.
- МИЛАНКА: Знаш да сам оставила. Заклела сам се да нећу више. Никад више. Готово је са тим, душо. Кунем ти се у нашу још нерођену децу. Због њих сам све оставила.
- СЛАВОМИР: Па шта онда осећаш?
- МИЛАНКА: Осећам да ће се сигурно нешто догодити. Нешто страшно, Славомире. Па, дога нас умало није растргла. Срећом онако јак ланац ни она није могла да прекине. Хајдемо, душо, молим те послушај ме. Хајде да се вратимо.
- Славомир је најијао ѡрекидач. Свејло блесне и ѡкаже ѡректасан амби-јенј салона. Тренујак ѡишине. Чује се само зидни сај са дузачким, блисјавим клајном.*
- СЛАВОМИР: Каква је ово старудија?!
- МИЛАНКА: *(Промуца)*  
А ја... ја сам мислила да је твој стриц био поштен човек, а он... он... па он је био, трули буржуј, Славомире, душо!  
*(фасцинирана, заборавља на сјрах, ѡрчи од комада до комада намешијаја, баца се раздрагано на фоиеле, софе...)*  
И ми... ми треба овде да живимо! Док смо ти и ја скапавали у

последњој беди, док сам ја ропски ринтала око твоје тетке у распадању, да јој продужим живот бар за дан, за два дана, да нас не избаце из те бедне собоце, ти... ти си имао стрица буржуја!

СЛАВОМИР: *(Збуњено)*

Појма нисам имао.

*(Миланка ђа ѓледа, зајим ѓрсне у смех)*

Не видим шта је ту смешно.

МИЛАНКА: Ништа, на против, зар не препознајеш срећу, види, погледај, душо, ја сам срећна, први пут у животу, срећна сам, а ти... ти кажеш – старудија. Погледај како је све то прекрасно.

СЛАВОМИР: Мени се не свиђа.

МИЛАНКА: Од најфинијег материјала. Ово је енглески мебл, исти као код оног генерала Максимовића, знаш оног код кога сам била кућна помоћница, она свиња. Зар не видиш, зар не схваташ колико је то богатство, Славомире! Ми смо богати, ако је то наше! Али, то је наше, то јесте сад наше.

СЛАВОМИР: Ја сам то наследио.

МИЛАНКА: Наравно, душо.

*(Појрчи раздрађано, ѓали ламје, ѓаси велико свејло и ојкрива дејшаље дискрејине раскоши и сјила)*

СЛАВОМИР: Мада... ја то тако не ценим.

МИЛАНКА: Наравно да си ти то наследио, кад си ти имао тако богатог стрица. Уствари, више је био свиња као онај генерал Максимовић, него стриц, али, бог те је наградио за твоју племиту, добру душу. Одувек сам знала да у теби има нечег изузетног, нечег што нема нико сем ретких срећника, а то сам све добила ја. Јер ти си мој, душо.

СЛАВОМИР: Алергичан сам на кожу.

МИЛАНКА: Али ту су и друге ствари, дупли француски прозори, до пода, хвалим те, боже, двоструке завесе, од чипке и тешког броката... Види, лустери блеште од скупоченог кристала. Славомире, погледај абажуре на лампама. Чиста свила.

СЛАВОМИР: Не желим ништа што ме подсећа на...

МИЛАНКА: Твоју беду.

СЛАВОМИР: Намештај је слугин.

МИЛАНКА: Па шта ти је сад? Што си се узнемирио, душо? Ти свог стрица ниси ни познавао, напросто си се изгубио, а овај је гољо, нико и ништа. Одакле слуги овакав намештај?

СЛАВОМИР: Овај намештај ме нервира и има да иде из куће.  
(Пауза)

МИЛАНКА: Ти ниси нормалан. Све ово вреди колико и кућа. Можда чак и више од куће. Ово је... богатство!

СЛАВОМИР: Слушај жено! Не желим више ништа да ти објашњавам.

*Тишина. Гледају се нејријалијски, дивље, са мржњом. Одједном Миланка њочне хистерично да њлаче.*

МИЛАНКА: Ти ме више не волиш. Знаш да ја то не бих могла да поднесем, зашто ме провоцираш? Какав је то ђаво изненада ушао у тебе, па си почео да ме мрзиш? Не буди свиреп кад знаш колико ме то угрожава. Ти хоћеш да ме убијеш, видим ти то у очима, убицо!

*(Хвања га за руку и савља је на своје срце)*

Ево, осети моје срце.

*(Чује се: Та-дам! Славомир нагло њрне руку и улашено се осврће)*

Не! Не прилази ми!

*(Примиче се Славомиру, он се у њраку одмиче)*

Молим те, Славомире, душо, никад више.

*(Загрли га чврсто и њежне)*

Никад више.

*(Пауза)*

СЛАВОМИР: Миланка. Ја немам стрица.

МИЛАНКА: *(Држи га чврсто)*

Знам да више никога немаш, осим мене. Умири се, молим те, немој више да ме плашиш.

СЛАВОМИР: Никад га нисам ни имао.

*(Пауза)*

Престани да ме стискаш, почео сам да се знојим.

МИЛАНКА: *(Пустии га)*

Види тај мрак.

СЛАВОМИР: Тешко ми је, Миланка. Погрешио сам што сам уопште овамо долазио. Нисам рачунао да ће ме ова авантура сагорети, да ће у мени, оно што одавно расте, овде дефинитивно пући. Мој страх и моја мржња. За увек.

МИЛАНКА: Чекај, чекај, шта причаш, зашто се шалиш, како је твоја шала неукусна, шта то смераш, ох, ти напросто ниси луд, каква авантура?! Стани! Погледај тај мрак, погледај тај мрак у себи, ту врсту мрака, како је густ твој мрак, Славомире, душо, па ипак, ти мене не можеш да лажеш, ми смо се једно другом заверили, сети се, за увек, шта бунцаш?! Не шали се, мужу мој, не играј се са мојим срцем, бојим се, онесвестићу се, душо. Пашћу мртва, што можда ти једино сад и желиш.

СЛАВОМИР: Митар је, у ствари, Миланка, био мој отац.  
(Пауза)

МИЛАНКА: Ма шта лупаш? Одакле сад отац? Ти немаш оца.

СЛАВОМИР: Дакле... мислиш да сам копиле?!

МИЛАНКА: Откуд сад копиле, не лупај, шта ти је, душо, смири се, наравно да имаш оца, свако има оца, то је природно, што си се сад опет непотребно разгоропадио? Нисам рекла ништа лоше, само сам мислила...

СЛАВОМИР: (Промукло)  
Да сам копиле!  
(Жестиљоко је удари и обори на њод)

МИЛАНКА: (Брише крв са усана)  
Боже сачувај, душо. Таман посла, само... па... у том случају ти си онда дефинитиван, законити наследник свега овога. Не разумем зашто си сакрио да имаш оца. Што си то од мене крио, кад смо се једно другом за увек заклели? Што смо морали да живимо у најдубљој беди?

СЛАВОМИР: Зато што нисам сигуран ни да је он мртав, да он уопште може да умре. Није слуга тај кога се ја бојим, Миланка, него њега, њега и сад осећам како ме из ове фотеле као неман гледа својим риљим очима пуним гнева и мржње. Јеси ли видела ону цукелу како се изненада разјарила и као нечистиви скочила на мене да прекине онако јак ланац и да ме на комаде растргне. То га је његов злодух нахушкао на мене, мртав је он гаднији него ти и ја живи кад смо најгаднији.

МИЛАНКА: Смири се, душо, мртав је он дефинитивно, Славомире, заувек.

СЛАВОМИР: Ђаво не може да умре.

МИЛАНКА: Може, душо, може. Свако може да умре.

СЛАВОМИР: Јеси ли некад видела неман, Миланка, за столом, како продорно гледа сваки твој покрет, како ти пиљи у црте лица и мери сваки залагај? *Курво!*, грмео је, пиштао и клокотао: *Најоље из моје куће заједно са њим њвојим коиљлеиом!* Био сам мали и болешљив кад нас је избацио из ове раскоши и богатства у невиђену беду. И све то без икакве моје кривице. Јесам ли ја крив што ме је направио ђаво овако убогог и никаквог, не за дику и понос већ за поругу и потсмех и дубоку човечанску патњу, Миланка?!

МИЛАНКА: *(Приђе му и њривије ѓлаву на ѓруди)*  
О, како си ти јадан, душо моја напаћена. Нисам знала, ни сањала нисам да си имао тако трагично детињство. Сада те у потпуности разумем, и болест твоју нервну, велику нервозу, па негде си морао и ти да попустиш Славомире, кад си живео у тако дубоком мраку. Али, причај, љубави моја, говори, Славомире, олакшај души својој напаћеној. Шта је даље било?

СЛАВОМИР: *(Свејлості се њолако ѓаси. Њеѓов ѓлас, у њочетіку шайаііом, али озвучен, касније мејіалан, њродоран и јак)*  
Онда је дошао неки човек и одвео маму са собом, а ја сам остао сам, крај тетке старе и болесне, хладне и непокретне у ноћима без сна и кошмарима са устима пуних зуба као у морске немани, обливен хладним знојем од страха, док је из мрака пиљио у мене пар хладних и надувених рибљих очију човека који ме је прогнао из мог сопственог живота. Тај човек је био мој отац Митар, човек од чијег сам се погледа пуног гнева и мржње сваке ноћи будио уз врисак и више нисам смео да спавам све док и сам нисам деформисао своје очи и претворио се у неман без мира и сна, препуњен страхом до бола. Зато нисам смео да га потражим, јер сам га се панично бојао и мрзео његов водњикав поглед, његов гнев и мржњу и глас који је пиштао, клокотао, грмео...

*У ѓрасцеденіјној аіімосфери њолумрака ѓресецаном фосфоросценіјним одблесцима види се десііоіска фіѓура Миііра у фоііељи и чује њеѓов озвучен, ѓрмећи ѓлас.*

МИТАР: Курво! Напоље из моје куће заједно са тим твојим копилетом!

*Наѓло се уѓаси свејіло. Славомир с разроѓаченим очима од сііраха сііоји и дрхііи ѓред ѓразном фоііељом.*

СЛАВОМИР: Шта је то, Миланка? Шта је то опет било? Овде сам га видео. Овде, у овој фотељи је седео. Јеси ли му чула глас?! Морала си да чујеш, цела кућа је одјекивала. Јеси ли га чула?!

МИЛАНКА: Смири се, душо. Никог није било, сами смо у нашој кући, то си ти викао, Славомире, то је твоје право, душо, да се разгоропадиш и вичеш у сопственом дому.

*Чује се мелодичан звук звона на вратима.*

СЛАВОМИР: Ова је кућа проклета, ово си сада чула.  
(Тишина)  
Ко је то?

МИЛАНКА: Можда је стигао возач камиона.

СЛАВОМИР: Сењак је миран крај. Чуло бисмо бар мотор.

МИЛАНКА: Па како да чујеш мотор кад си се разгоропадио. Био си у трансу, Славомире, у свом типичном стању, напросто, изван себе, у екстази.

*(Звоно поново. Тишина)*

Ја сам прва рекла, Славомире, да се вратимо и дођемо с адвокатом, зар нисам, а ти... ти си већ наручио камион.

*(Звоно)*

СЛАВОМИР: То је он. Слуга.

МИЛАНКА: Што би звонио на својим вратима? Мислим још увек овде станује и не зна да ова врата више нису његова, никад нису ни била и да се власник, прави баштиик, син покојног власника, вратио својој кући.

СЛАВОМИР: Ја сам син. Једини наследник. Нема другог.

МИЛАНКА: А откуда он то зна? Може чак да помисли да смо лопови, ако нас овде затекне. Можда је наоружан, можда ће пуцати на нас, или нахушкати оног црног ђавола, да нас растргне. Па зар очи у очи да се сретнем са том догом поново? Ја не смем, ја сада нисам спремна, очи у очи, моје срце, душо, то не би могло да издржи. Ти знаш да ја имам болесно срце?

СЛАВОМИР: Узми онај свећњак.

МИЛАНКА: Можда овде има неки стражњи излаз, да се за сада повучемо и да се сутра вратимо с адвокатом.

СЛАВОМИР: Дохвати тај тежак свећњак.

МИЛАНКА: *(Доноси свећњак)*

А да изађем само ја, да му отрујем пса, док је он ту пред вратима. Можда ће га то одмамити, кад буде чуо његово

завијање, како му се црева тање и кидају, ту, пред мојим очима, како цукела цркава.

*(Пружа му свећњак)*

Ево, ти узми свећњак, мени дај секиру.

*Чује се лупање песницом о врати. Славомир узима свећњак, Миланка секиру.*

СЛАВОМИР: Море, не бојим га се, само ако је човек.

МИЛАНКА: Не буди глуп, шта је него човек, али опасан, Славомире, човек није нормалан, сви га се боје, цео комшилук. Нико ништа не зна о његовој прошлости, можда је злочинац са робије. Па сад... ако га и кокнемо бранимо наше власништво од разбојника, само... што не знамо где је тај тестамент. Ми га чак нисмо ни видели.

СЛАВОМИР: *(Сјаје иза врати и подиже свећњак)*

Ја сам син. Једини наследник. Нема другог.

МИЛАНКА: *(Ухвати кваку од улазних врати. У даљини се чује само њојачавајући рита срца: Та-дам! Та-дам! Та-дам!)*

Јоој, Славомире, бојим се. Крви се бојим, не знам како после да је очистим.

*(Подиже секиру)*

СЛАВОМИР: Хајде, дижи резу! Отварај врата! Брзо!

*Миланка подиже резу и уз шкрипу неодлучно отвара врати. Комишница Ксенија, улазећи угледа свећњак. Миланка у недоумици подржи још мало секиру изнад њене главе а затим је збуњено суси.*

КСЕНИЈА: То је тај барок, што сам говорила мом Жељку, да је код Митра. Оригиналан комад из Шенбруна, јесте ли путовали у Беч? Диван замак, али тај свећњак је још покојни деда донео из Беча, после Првог светског рата, па га је моја покојна баба продала Митру за време прошле окупације да породица не би гладовала.

*(Покушава да уђе али не може од Славомира који стоји на вратима)*

Дуго вам је требало да отворите.

СЛАВОМИР: Добро вече.

КСЕНИЈА: Да, у сваком случају, добро вече, заиста, већ је и мрак почео да пада. Али, чирак је заиста диван и шта све нисмо радили мој Жељко и ја, колико смо се само мучили да га откупимо, да ступимо у везу са вашим покојним претком, али зликовац није дозволио ни да се приближимо власнику, а камоли да



изнесемо своју понуду. Штета, штета, штета... несрећник је био слаб и подложен експлоатацији. А морала бих и то да додам, доста је неразумљиво, знате, саме околности су чудне.

СЛАВОМИР: *(Туробно)*

Не видим шта је ту чудно.

КСЕНИЈА: Чудно је заправо како то сунце, такорећи, још није ни зашло, а овде је тако мрачно. Могу да уђем?

МИЛАНКА: *(Брзо и сервилно ѓурне Славомира са улаза)*  
Изволите госпођо.

КСЕНИЈА: *(Улази)*

Та болест је у ствари била само његов начин живота, облик здравља и нико се није надао да би он, без слугине помоћи, могао тако неочекивано и нагло... А где је он? Зар је већ отишао а свог црног ѓавола оставио да и даље режи на нас? Могу да седнем?

МИЛАНКА: Наравно. Само изволите, госпођо.

КСЕНИЈА: *(Седа)*

Јесте ли ви, уопште, видели леш?

СЛАВОМИР: Молим?!

КСЕНИЈА: Тело, мислим, покојног Митра, вашег доброг претка, још нико није видео, не зна се чак ништа ни о евентуалном степену злостављања, требало би да тржите, морате, ако сте свог рођака уопште волели, господине, па сад извините, довољно је и ово што вам је оставио за осећања. Тражите обавезно обдукцију, јер његов слуга Петар је звер. То је познато на целом Сењаку, а ми још увек не знамо да ли је Митар умро природном смрћу, или га је овај убио, или га, можда, држи негде у подруму, или тавану, заробљеног као у енглеским романима... звекеће ланцима у поноћ. Бууу... ху... ху... ху...

*(Зацени се од смеха)*

Језиво. Извините, пала сам у хистерију, кад год се нечега јако бојим ја паднем у хистерију, то је напросто јаче од мене.

*(Скочи)*

Могу да подигнем капак на прозору? Напољу је још дан, а овде је тако... морбидно.

МИЛАНКА: Ви мислите да га је слуга, можда баш он... па... он је, изгледа, неки ужасан створ.

- КСЕНИЈА: *(Узбуђено)*  
 Па да! Па да! Па то је свима познато, на целом Сењаку. Моју децу је више пута претукао, јадници су прескакали због птица, воле да се овде гнезде, а он је ону црну звер на њих нахушкао, и батином, и батином, замислите, подивљалу догу и батину на туђу, то јест, моју децу. Чак је и мога Жељка једном, Жељко, знате, ради у влади, и њега је распалио, направио му монокл, оволики, тако да је морао да иде у кабинет код министра, с моноклом.  
*(Уз њрасак подиже ролейне на ѡрозору кроз који се ѡробијају сабласни, коси зраци)*  
 Ево, сунце је готово зашло. С ове стране јако брзо залази. Као деца смо волели да се увече играмо на овој падини и да уживамо у заласку огромне наранцасте лопте.
- МИЛАНКА: *(Хистѡрично)*  
 Славомире, чујеш ли ти ово? Да га је слуга можда убио, а ми... ми... као да се овде ништа није догодило. Седимо и чекамо га. Убицу!
- КСЕНИЈА: Ноћ уочи Митрове смрти одјекивала је њихова свађа по читавој околини. Чула сам Петрову вику и његове ударце по јадном Митру који га је трпео из страха да ће бити убијен. Очигледно је било да су њих двојица имали нешто међу собом неразјашњено. Нешто у вези са женом. Али, шта?! То нико није знао. Тек... ујутру смо чули да је Митар умро. Свирепи слуга није имао самилости за свога добротинитеља.
- СЛАВОМИР: Одакле ви то све знате?
- КСЕНИЈА: Годинама гледам његову бруталну природу, његове агресивне манире, његову животињску ђуд и крвожедну нарав. Годинама вребам да направи грешку, да прекорачи границу злочина, и сад, када је то учинио, нестали су докази за његову кривицу. Док нисте дошли ви, законити наследници, свима нама је овде приступ био забрањен. Али, сада је друга песма. Заједно ћемо претражити све собе, показаћу вам Митрово богатство, да видимо шта има, а можда срећом налетимо и на доказе који га терете.
- МИЛАНКА: Ја не знам да ли бисмо ми сада смели да претражујемо. Можда је он горе, на спрату? Глув или спава.
- КСЕНИЈА: Петар глув?! Тај никад не спава.  
*(Зајада у хистѡричан смех)*  
 Да је вештац ту осетио би вас још на капији.

МИЛАНКА: Али, капија је била отворена. Све је било откључано.

СЛАВОМИР: Па шта с тим, Миланка?! Убио ми је... претка, и ја треба да се устручавам. Осим тога, ово је моја кућа и ја овде имам сва права.

КСЕНИЈА: Ја сам студирала историју уметности, остао ми је само дипломски, али мој Жељко је старомодан, дошао је из Рековца, знате, тамо је народ јако конзервативан, тражио је од мене, захтевао, наредио ми је да напустим факултет и да се у целини посветим деци што се јако исплатило, наша деца су јако напредна у шта ћете се и сами уверити кад их видите, никога не остављају равнодушним. Али, остала је и моја прва љубав према историји уметности... и тај свећњак, ако икад одлучите...

СЛАВОМИР: *(Дохваћу свећњак и љружи јој га)*  
Узмите. Изволите.

МИЛАНКА: Славомире!

КСЕНИЈА: Продаћете ми га?

СЛАВОМИР: Не! Поклањам вам га. Мени не значи ништа.

МИЛАНКА: Славомире, душо, још нисмо добили никакав папир.

КСЕНИЈА: *(Нагло зграби свећњак, гоњиво му га ојме из руку)*  
Појма немате колико сте мио човек, ох, много сте ме задужили, мада сте ме довели у врло тежак морални положај. Сам чирак не вреди превише, то је моја покојна баба, а тек колико ће се моја покојна баба, а тек колико ће се мој Жељко обрадовати.  
*(Разгледа околом, ошћавом сћилску фотелју)*  
Ја држим један мали, укусно опремљен антикваријат, Жељко ми га је купио, ако бисте пожелели да се решите ове старудије... да ли могу да седнем? Хвала.

СЛАВОМИР: Госпођо...

КСЕНИЈА: Ксенија.

СЛАВОМИР: Молим?

КСЕНИЈА: Ксенија, то је моје име, али, можете ме звати *Сења*, тако ме сви зову *Сења*, као *Сењак*, само без *к*. Моја Исидора кад је била мала звала ме је *Ксењак*, а Иван само *Сењак*. А сад ме једноставно зову *мама*, што је потпуно природно, мада тако не изгледа, видећете и сами, јако су напредни.

СЛАВОМИР: Ја верујем у људски договор, уосталом, то сам хтео да кажем. Камион само што није стигао. Морамо да видимо шта ћемо са стварима, куда ћемо с овим ђубретом.

КСЕНИЈА: *(Скочи са фојџеље)*

Шта онда чекамо?! Хајдемо. А за ђубре не брините. Све што не желите ја ћу да купим, поготову што нам транспорт и не треба. Само за цену да се договоримо. Видите и сами колико је све то пропало, федери, на пример, али, ето, мене интересује. Нарочито кабинет, за мога Жељка. Истина, све је старудија, али удобна, неки то воле, ја, на пример, не могу да живим међу тим модерним облицима, не волим да се осећам као у Мек Доналдсу, обожавам мирис труле Европе.

*(Крстари по салону. Разгледа)*

Јадни Митар. Монструм ми је забрањивао свако дружење тако да су нам биле недоступне информације о његовом здравственом стању. О, иако слуга, тај је ипак знао шта је хтео, није ни он без комерцијалног образовања, разбојник, па он је веровао да комшија нема никога и да ће, кад га убије, да, кад га ликвидира, све ово њему да припадне. Њему, том зликовцу пуном мржње према свему напредном, како ли тек мрзи вас, праве наследнике, ако је већ сазнао за вашу физичку и правну егзистенцију, мора бити да јесте чим га нигде нема, побегао криминалац, а ми... хи... хи... хи... ми ћемо морати прво да претражимо кућу. Извините, опет сам пала у хистерију.

СЛАВОМИР: Ксењак! кажете.

*(Прсне у смех)*

Ха... ха... ха...

КСЕНИЈА: Слуга га је малтретирао, није се усуђивао из куће да изађе док га овај не би извео, био је то тужан призор, онако стар и слеп...

СЛАВОМИР: *(Не може да се заустави од смеха)*

Има бога.

КСЕНИЈА: Мој Жељко и ја не верујемо, али нешто сигурно има, нека виша, обавезна правда која сустигне свакога, ма ко био у питању.

МИЛАНКА: И ми се надамо да је тако.

КСЕНИЈА: Знам за неколико случајева, када су зликовци морали да испаштају почињене грехове. Ето, баш прошли Жељков министар, толико га је кињо, душу му је јео, по целу ноћ

није спавао, само је уздисао и није био низашта, јер је овај чак хтео и да га смени, али видите како се све то праведно завршило. Мој Жељко је и даље шеф кабинета, повратио је кондицију, а бивши министар сада је нико и ништа. Правда је извршена.

МИЛАНКА: Али, Сења, мила моја, па то је и наш случај. Живот је према нама био неправедан и тесан као у гробу, без наде на свануће, а онда се неочекивано, изненада излила сва божја милост на наше будуће поколење, наш пород...

СЛАВОМИР: Који пород, Миланка, и докле ћу ја да чекам?

МИЛАНКА: Наш пород, Славомире, који ће тек да дође на овај светао и леп свет, да ужива у овој лепоти и богатству. И зато вас молим, Сења, мила моја, да и тај свећњак вратите на место бар док се не изврши судски попис и не сазнамо шта је тачно наше, а шта слугино.

КСЕНИЈА: Али... вама је све ово демодје, за ваш модеран укус, волите чисте линије са којих се лако скида прашина, а ово... све ово... само вас потсећа на вашу... тугу...

СЛАВОМИР: Породичну трагедију.  
(Поново ѝрсне у смех)  
Ха... ха... ха...

КСЕНИЈА: Џаба ти, брате, и богатство и положај кад имаш тако дивне и младе рођаке а они не смеју ни да те посете. Ни једном за толико године. Није ли то, молим вас, неизрециво тужно?

МИЛАНКА: Али, госпођо, молим вас да се бар мало уздржите, па ми се једва и познајемо, ни ја не волим модерне линије, лако и брзо скидање прашине као у Мек Доналдсу, па не дам, Славомире, душо, да се из ове куће било шта изнесе, јер све ово припада нашим будућим потомцима, јер све ово, Славомире, душо, ако их и не буде, припада њиховој мајци, а то ћу, бити ја.

СЛАВОМИР: (Бори се са смехом)  
Сачекајте, Сењак, молим вас, само да се мало смирим, па видите да сам и сам запао у хистерију, ако сам већ рекао, онда је свећњак ваш, па нећу ваљда сад због ње, дрогиране, да се предомишљам и брукам.

МИЛАНКА: Нисам дрогирана, рекла сам ти да више не узимам ништа, зато што очекујем, зато што брнем...  
(Почне да ѝлаче)

СЛАВОМИР: Добро је ако ниси, само да знаш да ти ја у потпуности никад не верујем. Дозволи ми, међутим, само нешто да питам, ако смем, љубави. По ком то праву и пропису овде ишта припада теби кад овако дрчно владаш ситуацијом и мојим стварима?

МИЛАНКА: По ропском праву, Славомире, по праву осуђене робине и несуђене родиље, по праву убијеног кога је Господ васкрсао из гроба и рекао му: *Миланка ти си обесправљена у љубави и дужностима, по свим оним правима која су ти светим браком ускраћена и дајем ти... саинсфакцију...*

СЛАВОМИР: Луда кучко! Јесам ли ја крив што си ти јалова?!

МИЛАНКА: Боље да о томе сад ми не расправљамо, Славомире, ко ја јалов, а ко неспособан.

СЛАВОМИР: *(Зайени)*  
Убићу те, мајку ти јебем сељачку!

МИЛАНКА: Па изволи, шта чекаш? Искористи и ти ову јединствену прилику да покажеш да си мушко пред комшиницом којој би, чим си је видео, одмах све поклонио и своје срце и мој намештај. Е па са срцем  
*(Чује се ритам срца: Та-дам! Та-дам!)*  
са својим срцем можеш да радиш шта хоћеш,  
*(Стави руку на своје срце: Та-дам! Та-дам!)*  
али мој намештај не дам никоме, не дам мој свећњак...  
*(Дохвати га и силом оћима од Ксеније, али га ова чврсто држи и не да)*

КСЕНИЈА: Ма ко сте ви... сељачине и пропалице... откуд је то ваше?... То је наше, породично... мој покојни деда је то у рату стекао...

*Напољу се чује бесан лавез и дечји врисак.*

МИЛАНКА: *(Пустии свећњак. Дише заморено и тешко)*  
Шта је то? Ко је то?

КСЕНИЈА: *(Чврсто држи свећњак)*  
То су моји анђели.

ПЕТАР: *(Глас споља)*  
Незасита, грабљива жгадијо! Проклети гадови! Држи их, Волфе! Држи! Показаћу ја вама криминалци! Исти сте као и они који су вас направили и послали овамо да крадете моје јагоде! Да газите моје цвеће и траву! Стакленик да ломите! Држи их, Волфе!

*Кроз бесан лавез и Пејирове ѿсовке сѿоља ѿродре цика ѿрејлашене дечурлије и луйа ошварања улазних врайиа. У собу ѿанично ушрчавају дечак и девојчица. У сѿвари ѿо су већ одрасли млади људи са ѿо двадесетѿак ѿодина, али су обучени и ѿонашају се као да имају ѿо шесѿѿ ѿодина.*

ИВАН: Мама! Спаси нас, мајчице! Јури нас онај лудак са псом. Хоће да нас убије.

ИСИДОРА: Нисмо дирали јагоде, нисмо разбили ништа. Само смо пошли по тебе.

ИВАН: Тата је рекао да одмах дођеш кући.

КСЕНИЈА: Голубчићи моји! Не бојте се, моје усплахирене птице. Дођите код своје маме, под мој скут, мамино крило, да вам ваша мајчица осети било.

*(Та–дам! Та–дам!)*

О, како лупа то моје једно срце, они су близанци и имају само једно срце, мајчино, како су се уплашили, како их је звер препала. Неће ни он дуго и њему је свануо црни петак. Ово су нови власници куће, добили смо од њих дедин чирак на поклон, онај из Беча, што сам вам причала, кад је ваш прадеда први пут видео Шенбрун.

ИСИДОРА: Белведере, мама.

КСЕНИЈА: Белведере или Шенбрун то вам је једно исто, замак у којем је престолонаследник војвода Рудолф био трагично заљубљен у недостојну девојчуру и то га је коштало престола.

ИСИДОРА: И чирака.

КСЕНИЈА: Тако је. Хајде сад, захвалите се и лепо се представите. Прво ти, Иване. Он је мамин геније, трећи је разред музичке школе, изврсно свира виолину, а узима и приватне часове.

ИСИДОРА: Међутим он више воли да дува у трубу.

ИВАН: Умало нисам ухватио чворка, мама. Чворак је један био ушао у стаклену кућицу, вребао сам га, вребао и умало нисам укебао. За длаку ми је побегао.

СЛАВОМИР: Толики коњ па још увек ловиш птице. Колико имаш година?

ИВАН: Шест.

СЛАВОМИР: Шта?!

ИВАН: Љубим руке, ја сам Иван.

ИСИДОРА: А ја Исидора, љубим руке. Само што ја виолину свирам још боље од њега, иако мени не дају часове.

ИВАН: Лаже! Што лажеш?! Она лупа у бубањ! А она је Ксенија.  
 СЛАВОМИР: Молим?  
 ИВАН: Ксенија, кажем. То је њено име. Моје маме.  
 ИСИДОРА: Ксењак!  
 СЛАВОМИР: Ово су ваша деца, мислим, а... по колико они имају година?  
 МИЛАНКА: Мило нам је... децо. Ја сам Миланка, а он – Славомир.  
 КСЕНИЈА: Знате, Славомире, то вам је јако деликатно питање. Ја сам га, заправо очекивала, а опет и нисам с обзиром на врло специфичну ситуацију са генетиком моје деце. Иван и Исидора имају само по шест година, они су близанци иако се разликују, нису једнојајчани, али таква вам је хипофиза мога Жељка, и сам је веома крупан, иако немају његово већ моје срце, они имају само једно срце, заједничко са мојим. Ево, ако само за тренутак ослушнете, чућете како куцају потпуно синхронизовано са мојим.

*Чује се Волфово режање и Петров ѓлас.*

ПЕТАР: *(Напољу. Виче)*  
 Хајде, излазите напоље, нећу вам ништа. Не бојте се. Само, пазите други пут. Кад већ јагоде узимате, стакленик ми не ломите. Иначе пуштам Волфа са ланца, нека вас прождере!

*Чује се јак рииам срца: Та–дам! Та–дам! Та–дам!*

КСЕНИЈА: А што се њихове школе тиче, мој Жељко и ја се поносимо, иду у други разред иако још нису напунили шест година – наши генији! Па и сами видите како су развијени, колико су напредни, мада неки мисле да су превремено мутиралаи и да Жељко и ја кријемо њихове праве године да бисмо сакрили сопствене, што се види да није тачно из њиховог дечјег понашања. Јел’ тако, птичице моје престрашене.

ИВАН И  
 ИСИДОРА: Тако је, мамице. Деда долази!  
 КСЕНИЈА: Само се ви умирите. Звер вам не може више ништа. Сад смо под њиховом заштитом.

*Враиша се с ирреском оиварају. У њима је Петар.*

ПЕТАР: Шта је ово?! Ко сте ви? Како сте ушли унутра?!

*Поиуно асинхронизован рииам њихових дамара.*



- МИЛАНКА: Седите, само седите. Ви сте овде слуга, баштован, ако се не варам.
- ПЕТАР: Не варате се. А ко сте ви?
- СЛАВОМИР: Ми смо... морамо знате, прво да се нешто објаснимо. Јесте ли везали пса?
- МИЛАНКА: Време је било ружно, и... онда...
- ПЕТАР: Ко је подизао ролетне?  
(*С њреском сјушића ролетине*)
- МИЛАНКА: Зашто не седнете? Нагло се пролепшало. Време. Читаво после подне. А сад... чисто да човек не поверује. Мрак и... умор нас је неки стигао. Зар ви нисте уморни? Зашто не седнете?
- ПЕТАР: Питао сам шта ви радите овде. И ко сте ви сви, усталом. Шта она  
(*покаже на Ксенију*)  
хоће?
- КСЕНИЈА: (*Лаконски*)  
Па кад нећете да седнете.
- ПЕТАР: Вама би било боље да припазите на своје мутанте да не краду и ломе околу, уместо што држите тај свећњак. Оставите то!
- КСЕНИЈА: (*Само чврстиће њривије свећњак на ѓрудџи*)  
Шта вам је, што вичете? Они су добра и напредна деца.
- ИВАН И  
ИСИДОРА: За узор, мама!
- ПЕТАР: Ко ми је разбио стакленик?  
*Та-дам! Та-дам!*
- МИЛАНКА: Неки људи имају кокошје слепило, потпуно не виде у полу-мраку, мислим, а камоли кад мрак превлада.  
(*Та-дам! Та-дам!*)  
Она два бора, заиста прекрасно растиње, само што заклања поглед на реку.  
(*Та-дам! Та-дам!*)
- СЛАВОМИР: То ћемо морати прво да оборимо.
- КСЕНИЈА: И пас да иде у кафилерију. Доста је он овде жарио и палио, доста је тираније и страха свима нама, овде у нашим вилама и вртovima, у нашим рајским просторима.

- ПЕТАР: *(Седне)*  
Ко сте ви, људи, и шта у ствари хоћете?
- КСЕНИЈА: Они су наследници! Господин Славомир је покојников легитимни синовац.
- ПЕТАР: Митар није имао брата. Није имао никога.
- ИСИДОРА: Е па неће бити, деда! Јел' тако, бато?
- ИВАН: Мама!
- КСЕНИЈА: А одакле му онда легитимни синовац? Смири се, злато мамино. Готово је више са страхом. Нећеш више имати кога да се бојиш.
- ПЕТАР: Добро. Будите пажљиви и саслушајте ме за тренутак. Уморан сам и немам времена за дуга објашњавања. Ако мене питате ја не верујем да сте ви обичне битанге које лове у мутном. Ипак ми изгледа да сте ви специјалан сој болесника и очајника који су због беде изгубили разум. Али, да не бисте доводили у опсност и своје животе, сместа напоље! Док су још врата отворена. Сви напоље из моје куће.  
*(Усџаје.)*  
Ма, како се они усуђују?!
- КСЕНИЈА: О како се ти заборављаш, слуго! Код господина је сертификат из суда. Они су сад законите газде овог дома, а ви сте слуга под условом да заслужите да вас оставе у служби. То је сад њихова кућа и ти си тај који треба да иде напоље. Доста нам је свима твог терора.
- ИВАН: Немој мама, молим те.
- ИСИДОРА: Хајдемо кући, мамице. Страх ме је.
- КСЕНИЈА: Нема више Митра, твоје племените жртве. Са његовим уништењем уништио си и себе.
- ПЕТАР: Шта ви то причате? Каква жртва, кога сам ја терорисао? Уосталом, ако су они наследници шта ви хоћете и ко сте ви?
- КСЕНИЈА: Мајка ове невине деце коју сте на смрт препали. Жена пребијеног мужа.
- ПЕТАР: Ваши монголоидни анђели су ми поломили нов стакленик!
- ИСИДОРА: Нисмо, мамице, нисмо ни прошли поред њега.
- ПЕТАР: Није те срамота! Толика кобила па лаже.
- ИВАН: Кобила је твоја мајка.  
*(Пришљрчи и шушине ѓа у ноџу)*

ПЕТАР: *(Ухвати се за ногу)*  
Ма, шта то радиш, дегенерисани киклопе?!

*Иван зајлаче.*

ИСИДОРА: Само нас је тата послао...

*Деца ујлашено пријрле мајку.*

КСЕНИЈА: *(Плачно)*  
Ето, видите како он са децом разговара. И нико му ништа не може, том матором пању, да га науче памети, једном за свагда. Чули сте како је ружно назвао Ивана. Не плачи, сине. Ти ћеш бити мамин сведок на суду.

СЛАВОМИРИ

МИЛАНКА: И ми смо били присутни.

ИСИДОРА: И ја, мама. Мамице! И ја хоћу да идем на суд. Бату је назвао: *дегенерисани киклој!*

ПЕТАР: Слушајте, људи. Не разумем о чему је реч. Уморан сам и стар. Сахранио сам свог јединог пријатеља. Зашто не идете кући?

СЛАВОМИР: Зато што је ово наша кућа.

КСЕНИЈА: Погрешно си разумео, слуго. Стари Митар је имао рођаке. Као што видиш, још није морао да умре.

ПЕТАР: Шта?! Шта хоћеш са тим? Шта си рекла, змијо?! Понови то па ћу ти рашчеврљити ту велику, прљаву губицу!

ИСИДОРА: Не, мамице, хајдемо одавде, он ће те убити.

ИВАН: *(Зајрчи се и још једном га шућине у ногу)*  
Не дирај моју маму, ти велики, ружни мајмуне!

СЛАВОМИР: Чујеш ти, чича! Доста је било силеџисања у мојој кући. Не плаши ову децу. То ти ја, као легитимни наследник, наређујем.

ПЕТАР: Бог ми је сведок да то нису никаква деца већ неки монструми и олош као и њихови родитељи. А ви, ако се одавде сместа не изгубите, не дајем пребијену пару за вашу кожу.  
*(Брзо одлази из салона)*

МИЛАНКА: Хајдемо одавде, Славомире, обузима ме нека црна слутња и срце ми зебе, душо. Ти знаш да ја имам болесно срце. Молим те хајдемо одмах одавде пре него што се нешто страшно догоди. Нека то сутра среди наш адвокат са судом и полицијом.

- ПЕТАР: *(Враћа се са бајшином у рукама)*  
Висиће у фронцлама, господине лажни наследниче!  
*(Дојуре бука камиона који улази у двориште)*  
Шта је то сад? Каква је то бука доле?
- СЛАВОМИР: Коначно је и он стигао. Камион са нашим стварима.
- ПЕТАР: *(Приђе ѓрозору)*  
Ма шта је то, па он... преко траве?! Преко моје траве?!  
Вандали! Убићу свињу!  
*(Појуре најоље али се на врајима гојово судари са шофером)*
- ШОФЕР: Једва вас нађох, јебем ти Сењак и ове његове кривуљке од уличица, да сам знао никад не бих прихватио овај посао за те паре. За двеста динара ја лутам цео сат по овом јебеном лавиринту и нико не зна, ил' неће, бре, да ми каже где је ова ваша улица. Добро вече. Извини деда, ко је овде газда?
- ПЕТАР: Ја сам газда. Шта хоћеш?
- ШОФЕР: Па кажи *драјичка*, деда, стигао је чика шофер.
- ПЕТАР: Молим?!
- ШОФЕР: Шта *молим?* Стигле су ствари, како, бре, *молим?* Него не мрси муда, деда, једва те нађох, а ти мени *молим?* И још ме питаш шта хоћу. Хоћу да кажеш где да истоварим онај крш, видиш колико сам окаснио. Већ је и мрак пао а ја морам чак у Рушањ да се враћам.
- ПЕТАР: Какве ствари, јеси ли ти луд?! Ко си ти и шта радиш са камионом на мојој трави?
- ШОФЕР: Шта?! Стао сам на траву! Извини газда, заиста нисам видео. Мрак је.
- ПЕТАР: *(Приђушено)*  
Мрш напоље!
- СЛАВОМИР: А, опростићете ви, господине. Ово је моја кућа и ја овде одлучујем.
- ШОФЕР: Шта је сад ово? Нека болница, лудница, кој' вам је мој?!
- КСЕНИЈА: Брзо децо, зовите оца. Нека зове полицију и одмах нека дође.
- ИСИДОРА: *(Игра школицу)*  
Ја не смем од пса.
- ИВАН: *(Шчеја мајку око сјрука и ѓокуша да је обори)*  
Не смем ни ја, мамице.

- КСЕНИЈА: *(Оћима се)*  
Иване, пиздо, како те није срамота? Пустите ме.
- ИВАН: *(Одиже је од њода и њокушава да је обори)*  
А не сме ни тата.
- КСЕНИЈА: *(Презриво)*  
Ја ћу, мала кукавица. Ма, пусти ме, кретену! Иване! Одмах да си ме спустио на под.
- ШОФЕР: *(Чини му се да нешто није у реду. Разгледа их радознано)*  
Ја не знам о чему се овде ради и не тиче ме се. Знам само да сам добио ову адресу и пошто видим да нисам погрешно идем да истоварим ствари. Уосталом, могао би неко и да ми помогне. Дајте ми ову вашу јаку децу.
- КСЕНИЈА: Они су мали. Узмите слугу.
- ШОФЕР: Који слуга?
- СЛАВОМИР: Ја ћу.
- ПЕТАР: Да се ниси усудио, чујеш ли?! Гони свој прљави камион са моје траве, гони своје прљаве ствари из мога дворишта, или, тако ми бога, премлатићу те и пустити Волфа на тебе.
- ШОФЕР: Мој камион није прљав, деда. Понављам да не знам шта се овде дешава и о каквом је циркусу реч, али ја са својим камионом издржавам болесну жену, њеног брата, своје родитеље, и четворо нормалне деце а ти мени претиш неким Волфом и још батинама. Пази да не претераш, пријатељу. Ствари јесу прљаве, то је истина, али оне су ваше и ја немам намеру да их сву ноћ шетам по Београду.  
*(Изађе зајреснувши вратицима)*
- ПЕТАР: Ма стани, лупежу, не истоваруј ствари на травњак.  
*(Испрчи најоље. Чује се како виче)*  
Волфе! Држ' га, сине, не дај битанги да газе нашу траву. Митар ће бити тужан кад се врати, то је његова трава! Не дај Митрову траву, Волфе!
- Режање, бесан лавез, ња онда шоферов њрк и зајомагање.*
- ШОФЕР: Јебем вам матер луду! У помоћ! Шта ме снађе, мајку вам јебем дегенерисану.  
*(Дере се из свећ гласа)*  
У помоћ!!! Мутанти нападају!!!

*Сћрах на бледим лицима њрисућиних.*

ПЕТАР: *(Прсне у ђрохоѿан смех)*  
Ха... ха... ха... Енглеска је ово трава, Митре, не бој се, најбоље семе које сам набавио у Плимуту. Видећеш сутра. Роса са ње све брише, а сунце... нека иде све у пакао, кад тебе више не буде било. Видећеш, сутра ни трага од точкава неће бити на њој. Већ у зору идемо, ти, Волф и ја да гледамо излазак сунца и поздрав наше баште новом дану, Митре... ха... ха... ха... Вратиће нам се и птице, у јатима, у изобиљу, наше ране, наше јутарње птице, вечерњи слепи мишеви и лешинари, божићни врапци са сушеним батацима на пожару и твоја мала, несрећна сеја, Стака...

*Његов смех се ѿреѿивара у ридање. Пѿиичји жамор се ѿјачава и расѿије све док се кроз њега не ѿробије јак дечји врисак. Одмах заѿим завлада ѿѿиѿуна ѿишина кроз коју доѿири рѿѿам срца: Та-дам! Та-дам! Та-дам!*

МИЛАНКА: *(Пресѿрављено)*  
Господе! Па он је луд! Запалио је камион са нашим стварима.

КРАЈ ПРВОГ ЧИНА

## Интерлудијум

*Неодређено доба ноћи. Петар обучен у њажаму и кућни кајут седи у постојељи. Из непосредне даљине доцре њихо цвиљење ња прејлејено са меким њоновима даровијо свирание виолине у непосредном суседсјиву.*

**ПЕТАР:** Чујеш како свирају ови мали ђаволи, Волфе, сине, има нечет демонског у њима. Не могу да спавам од туге, бунило ме прогони, не знам ни да ли сањам ову морбидну музику или сам се пробудио пре времена, у зору, пре зоре, можда и није више од поноћи, свеједно је кад толико цвилиш, а они стружу гудалом по жицама, по мозгу, немилосрдно упорно као да их наша несрећа инспирише, као да их близина наше смрти, твоје и моје, радује и надахњује. Ах, како свако време и свако доба ноћи има своју музику и како се само зло по њеним акордима препознаје. Ја не знам, не распознајем је ли то сложена мелодија, или можда само један резак тон, мирис макар, смрти коју ти видиш својим псећим видом како ми седи на грудима кад тако уплашено цвилуш и немоћно плачеш. Да не осећаш, можда, и њега, стару крвопију у близини, који је говорио, обећавао, заклинао се да не може, да неће никад умрети, па шта је ово сад, ако се није повукао на посмртну стражу да јој брани прилаз до нас, његових земаљских баштиника. Доста, Волфе, сине, ниси ти једини наследник смрти у овој кући! А, ни ја? Зато, доста!

*(Пас умукне. Чује се њојачани звук виолине)*

Чујеш како нас комшијске виолине овако рано поткопавају и не дају нам да мирно, без страха и грча утонемо у своју тугу, како ти мали демони безобзирно провоцирају зору, да нас узнемире, да нас раздраже и пробуде у нама предосећање зла које прети да нас као пацове подави и устреми једне на друге. Зато чувај та врата и не дај никоме да нам светињу скрнави. Тестамент је у питању, наше проклетство и несрећа које наслеђујемо у вери и нади да ће нас спасити смрти којом смо зачети, којом живимо и сазревамо, коју сејемо кроз сопствену децу и њихову децу, бескрајна смрт за наш дефинитиван, коначан живот. За живот којег нема, за илузију коју смо отровали злом, за живот у који не верујемо и који не волимо, због којег непрекидно убијамо и себе и друге. За зло! Зар зло, Волфе, сине, вреди оплаковати? Зар ћемо баш њој, тој грамзивој кучки, дати нашег Митра, откинути део нашег неразлучивог тројства и дати га тој незаситој али да

га прождере? Не дам! Не дам!!! Ништа не дам!

*(Смеје се уздржано, задржава провалу смеха)*

Зато се смири и чекај. Твојим мукама ће, сине, Волфе, ускоро доћи крај. Чим ујутру средим све око тестаментa и вратим се из суда пустићу те, као јединог правог баштиника у твоје двориште да јурцаш за птицама и браниш свој стакленик од прождрљивих врабаца, јер једна јагода јесте наше недељиво дело и чин дефинитивног опредељења за принцип. Зато не урлај, ако чуваш своје, немој госте да плашиш, још спавају, ноћ је, неће разумети нашу тајну. Јер они имају такође своју мисао, своја уверења и предрасуду и о себи и о нама – слугама и псима. Верују да је срећа у рођењу и псећем животу пуном тетива и напетости за храном, од страха, за женком, од бола, за децом, од болести и смрти, за свим и од свега што зло чини подобним за живот и бескрајан низ понижавања и стида од кривице која је не само у нама, него и свуда око нас, која нас као храна или љубав вреба и смеје нам се у лице одузимајући нам све што смо навикли да волимо и без чега не можемо ни да замислимо ову патњу и бол, бешчасан срам поруге знања о потпуној беспомоћности нас слугу и вас паса. Само стрпљење нам остаје као једина утеха, па нека се и они стрпе још мало, пусти да се наспавају, нису навикли овако рано да устају, чека их тежак дан, сусрет са тестаментом, чим се вратим. А ја... ја ћу се вратити пре но што се пробуде да видим шта ће и куда ће без намештаја... ха... ха... ха... Можда ће сељаци морати са нама да остану, Волфе, сине, да нас у смрти негују и црвима послужују. Шта кажеш на то, на такав развој догађаја? Видећеш да ће све бити у реду, и Митар ће, најзад, можда бити задовољан њиховом и нашом службом. Само да ове проклете виолине једном за свагда умукну, да се демони из нашег окружења очисте, да их пре тога сам не побијем, или ти газда, лично не покољеш... ха... ха... ха...

*Музика виолина досићне кречендо, а затим се светлосић ујаси и све уићне.*



## II ЧИН

*Јуџарњи жаџор ѿѿица. У салону Славомир, Миланка и адвокати. Зидни часовник са клайном одбија седам ѿѿица. Чује се ѿѿихо и исѿрекидано цвиљење ѿса на сѿеѿенишиѿу.*

МИЛАНКА: Узмите, рођени, слатко и воду. Послужите се. И кафа ће вам се охладити. Не бојте се. Пас цвили.

АДВОКАТ: На неки начин свако је рођен, госпођо. И човек, и птица, и биљка, и буба и риба. Чак и мравић, што би се рекло, поседује своје матично порекло, али без броја и личних докумената. Да ли ме пратите?

МИЛАНКА: Узмите кафу, охладиће се.

АДВОКАТ: Јер они живе у хаотичном поретку у одсуству администрације и такоређи осмишљене контроле сваке комуникације. А човек има уредну фијоку у којој га држе за живота и у којој га после сахрањују заједно са неизбежним његовим бирократским детерминантама. То јест, не баш сасвим у њој, у мртвачком сандуку, разумете.

МИЛАНКА: *(Тихо Славомиру)*  
Узео си будалу за адвоката, Славомире, душо.

АДВОКАТ: *(Занеѿо)*  
Е, сад! Без њих би наша земља била један обичан бесловесни полигон балканске флоре и фауне. Што дакле значи да ако ваш муж није тај пас који тако тужно цвили и завија, ни буба, ни биљка, а ни мравић, онда и он, као сваки божји цивил, мора поседовати негде своју фијоку или фајл, такозвани ванбрачни сејф хендикепираних клијената.

СЛАВОМИР: *(Изнервирано)*  
Ја нисам био ванбрачан, адвокату, већ итекако брачан, редован син, који је, како да кажем, због опскурних интрига личне судбине био хендикепиран.

МИЛАНКА: Можда нам бог да и деце, кад нам је поклонио оволику срећу.

СЛАВОМИР: *(Прекрсти се)*  
Боже, кад би још само то хтео.

*Тихо, ѿѿицуло режање.*

МИЛАНКА: Родићу, Славомире. Родићу... туце. Погледај колика је кућа, мужу мој! На сваком степенику, на сваком гелендеру, на лустерима, ако хоћеш, биће по једно мало црнооко анђелче, са јамицама на обрашчићима, као код тебе, буцо мој. Сада имају где да се башкаре, господине адвокату, а моју децу, господине, неће прождирати нека псећа неман у њиховој рођеној кући.

*Режање се појачава и прелази у промукло дубоко лајање.*

АДВОКАТ: Охо! Ал се овај разгоропадио.

СЛАВОМИР: *(Пође на сипењенишије)*  
Идем да га умирим.

МИЛАНКА: Славомире, душо, не примичи му се сувише, слуга је скинуо ланац, каиш може да прегризе.

СЛАВОМИР: *(Са сипењенишија)*  
У, јебем ти свеца, Миланка, овај је појео пола гелендера.

МИЛАНКА: Скапава од глади, нико га не храни.

СЛАВОМИР: *(Враћа се у салон)*  
Море где скапава, искезио се као рањена звер. Додај ми ону слугину батину.

АДВОКАТ: Али, господо! Молим вас, госпођо. Животиње се не смеју злостављати. То није допуштено.

МИЛАНКА: Даће њему његова газдарица свежу и сочну шницлу да је прождере и да се најдере једном за увек.

СЛАВОМИР: Ја морам да сазнам шта је у тој соби, Миланка, да видим шта је то што Волф чува, јер слутим велику тајну, фалсификат и ујдурму мог покојног оца која има страшну цену, Миланка, која може опасано да ме кошта.

*(Промукло)*  
Митар је жив!

МИЛАНКА: Ма где жив, ајде, душо, смири се и не бој се, јеси ли нормалан, знаш да су нам у суду дали његову смртовницу, треба само да захтевамо ексхумацију и обдукцију, онда ћемо знати бар где је леш, ако не знамо од чега је умро. Остави сад пса. Зар ниси видео да вештац никад не спава, зар ниси чуо шта је тај лудак ноћас говорио, да је он баштиник, да је твој отац све ово псу оставио.

СЛАВОМИР: Ма, какав пас, ја сам син, једини наследник, где пас може да буде баштиник, јеси ти нормална, куче–баштиник и то...  
(*Дохваћи баштину*)  
... мртво куче!

АДВОКАТ: (*Шчепа га за руку*)  
Јесте ли ви нормални? Шта то радите? Дражите кућног љубимца? Знате ли да је то кривично дело, а осим тога... и веома опасно. Његов власник има право због овога да пуца у нас.

МИЛАНКА: Да пуца?! Па зар он има и пушку?

*Пауза. Ритам срца: Та–дам! Та–дам!*

СЛАВОМИР: Мени су биле ускраћене брига, нега и љубав родитељска још у најранијем детињству, а ви кажете да пуца. Ма, ко да пуца? Ко? Зар слуга на свог легитимног господара? И то због пса, какав сте ви адвокат? Колико сам само патео од немаштине и злостављања сваке врсте док је све ово моје служило за лешкарење једној обичној битанги, или лудаку, ако хоћете. Ма, померите се мало, човече, погледајте око себе, тајне које он држи под кључем, каква идеја, зар пас баштиник, уместо мене, јединог правог наследника, а?

АДВОКАТ: Шта, шта, шта? Какав пас, шта баштиник?

СЛАВОМИР: Мог оца, живог ако хоћете, или мртвог, свеједно, али убијеног, сурово ликвидираниог, и то можда баш на овим степеницама, ту, где ви стојите, или ја, или она гадна, крволочна звер. Уосталом, може он да држи и кућног љубимца, али не може у мојој кући да држи крокодила, или лава, или аждају, или лично сатану, па ни мог покојног родитеља.

МИЛАНКА: Држати звер у нашим условима равно је провокацији. Осим тога, он јесте луд кад мисли да је Митар још увек жив. Он ће поново покушати да га убије у нама, у мени, у нашој будућој деци.

СЛАВОМИР: Из чиста мира је запалио туђи камион и наше ствари. Реците зар то није болесно. Ко ће сад да плати камион?

МИЛАНКА: И наше ствари.

СЛАВОМИР: Он треба да иде у затвор. А што се тиче твоје будуће деце, Миланка...

МИЛАНКА: Убијаће их док је год са нама, док се не освети што га избацујемо из куће.

АДВОКАТ: Да сам на вашем месту...

СЛАВОМИР: *(Раздражено)*

Али, нисте. Али, нисте. Ја сам на том месту и намеравам ту и да останем.

МИЛАНКА: Ја више ништа не разумем, адвокате, душо. Нисте ли сами рекли да он има пушку, није ли ово наша кућа, није ли ово правно друштво које штити законито власништво и мирне грађане од грамзивих силеџија, убица и лудака?

АДВОКАТ: Ми још увек не знамо ко је правни наследник.

СЛАВОМИР: Ја сам син. Једини наследник. Нема другог.

АДВОКАТ: Тестамент нигде нисмо пронашли.

СЛАВОМИР: Крије га у кући.

МИЛАНКА: Па, како ћемо? Он држи собу закључану и везану звер пред вратима, да нас цукела држи на одстојању и да може гркљан да нам прегризе, и то без сведока, јер је наш адвокат, изгледа, напунио гаће. Али, ја ћу то све да обавим, само још мало да га изгладнимо. Већ два дана сваки залогај који му старац баци одвучем чакљом на страну, зато и једе гелендер, зато ме и толико мрзи, да видиш само из које дубине ме посматра, у секунди би ме растргао иако га ја негде у души и волим и жалим, и осећам га као род рођени на сметњи.

СЛАВОМИР: Слуга... његов газда, а мој слуга Петар је тај кога у интересу наше безбедности и заштите закона треба што пре и на сваки начин одавде и заувек уклонити.

АДВОКАТ: Међутим... ако се установи да је невин, баш по том закону за који се ви залажете, он ће моћи да остане овде онолико колико ће бити потребно да му обезбедите одговарајући смештај.

МИЛАНКА: Добро, па јесте ли ви нормални?

СЛАВОМИР: У том случају ми од вас тражимо да га одмах стрпате у лудницу. Он је луд!

МИЛАНКА: Или у затвор. Он је убица!

АДВОКАТ: Ви, дакле, сумњате да је убиство по среди, и то тровањем.

МИЛАНКА И

СЛАВОМИР: Не сумњамо. Ми то знамо.

АДВОКАТ: А сумња вам је, то вулгус популус обично не зна, господо, непоуздана, као слепи миш међу птицама. Увек лети по мраку.

*(Пева арију из Штраусовог "Слепи миш и игра по њакви валцера)*

МИЛАНКА: *(Вришти)*

Он је монструм! Перфидно чудовиште. Да сте га само чули ноћас. Запалио је наше дивне, скупоцене ствари. И туђи камион, са пуним устима смеха.

АДВОКАТ: *Risus abundat in ore stultorum!*

СЛАВОМИР: *(Приђе му, чврсто га зграби за рамена и заустави)*  
Молим? Шта сте рекли?

АДВОКАТ: Исто што и ваша бездетна супруга, само на латинском: *У устима лудака смеха је у изобиљу!*

МИЛАНКА: И нас ће све поубијати, можда и вас, душо, сами кажете да има пушку.

АДВОКАТ: За нас, госпођо, не постоји извесност док се она на суду не докаже. Пушку нисмо видели, али смо видели животињу, а њу је законом забрањено држати поготову што ми и не знамо ко је тај пас и каква је могућа његова улога у процесу доношења праведне одлуке у вези са правном извесношћу око баштине вашег покојног тате за кога такође не знамо је ли мртав или жив, и ако је жив, је ли нормалан или луд, или, ако је, не дај боже, а сви кажу да јесте, мртав, је ли умро или је убијен. Зато ћу још данас, као ваш опуномоћеник, тражити ексхумацију и обдукцију леша, ако такав постоји, покојног Митра, вашег потпуно регуларног, али за сада, био он жив или мртав, још увек тајног татице. Батине су искључене, као што знамо, на телу није било никаквих трагова насиља...

СЛАВОМИР: Не знамо.

МИЛАНКА: Ништа не знамо.

АДВОКАТ: ... иако га је, по речима ваше племените сусетке, Петар прво претукао, па онда отровао. Ми се, међутим, боримо да докажемо да је било баш онако, па био он жив или мртав, луд или убијен, како то нама у овом случају одговара. То би нам повратило оптимизам, веру у људе и непогрешивост правног система.

*(Оде)*

МИЛАНКА: Узео си погрешног адвоката.

СЛАВОМИР: Да. Глуп је.

МИЛАНКА: Говори о лешу а не зна је ли он уопште умро. Наравно да је умро.

СЛАВОМИР: Смео бих са ђаволом да се кладим да он сад седи у неком скривеном ћошку, крије се, можда баш у тој закључаној соби коју Волф чува, посматра нас својим рибљим очима и ужива у нашој немоћи да му се одупремо, да схватимо шта се овде у ствари дешава.

*Напољу сунце зађе за облак иако да зусија сенка, као уз уздах пређе преко собе. Обоје скоче узнемирено зверијући по ћошковима њафона. Зидни часовник са календром ошкучава седам њија.*

СЛАВОМИР: Опет куца седам пута. Већ трећи пут куца исто време.

МИЛАНКА: Он мора да је умро, он јесте мртав, ја имам смртваницу, осим тога, данас ће раскопати гроб и видећеш да се твој драги татица башкари у хладу. Као што ће му се и он ускоро придружити.

СЛАВОМИР: Џукела је мој посао.

МИЛАНКА: А његов газда, наш слуга Петар? Чији је он посао?

СЛАВОМИР: Не знам на шта сада циљаш.

МИЛАНКА: Доста ми је твог кукавичлука и неспособности.

СЛАВОМИР: Жено, ти опет...

МИЛАНКА: Ми морамо да провалимо у ту собу, душо.

СЛАВОМИР: Рекао сам да имам предосећање да је та соба зла, Миланка, и ко зна какво нас искушење чека кад провалимо у њу.

МИЛАНКА: Годинама сам чекала да нешто измислиш, да нешто корисно урадиш, и сад... кад нам се указала прилика, кад нас је бог благословио ти ниси био у стању ни правог адвоката да нађеш.

*(Имитира ља)*

Ванбрачни сејф хендикепираних клијената!

*(Прсне у смех)*

СЛАВОМИР: *(Гледа је зачуђено)*

Ја у тој соби видим себе без главе, Миланка.

МИЛАНКА: Па ниси ти енглески краљ, душо. Митар чак није био ни племић, био је буржуј, богати буржуј и то је све.

СЛАВОМИР: Шта се с тобом дешава, Миланка?

МИЛАНКА: Ништа, Буцо. Сад кад нам се прилика случајно указала, кад смо добили овако лепу кућу на спрат, ја више нећу дозволити да ми неки старац и цукела угрожавају животни простор.

СЛАВОМИР: Жено, ти си дрогирана, или луда. Можда си и једно и друго чим хоћеш човека да убијем, да ме на робију отераш, па да се сама башкариш по мојој очевини.

МИЛАНКА: Није тачно, Славомире, душо, каква робија, шта лупаш? Зашто си малциозан? Уосталом, слугу ћу да убијем ја, само ако сам не буде хтео да оде одавде, и видећеш да то нико неће приметити, јер нико не зна ни одакле је он дошао, па неће знати ни куда је отишао. То је природно, то је логично, хајде, размисли сам, зар неко очекује да он остане овде са нама. Шта ће нама послуга, ми нисмо буржуји. Ја хоћу да живим овде слободно, да сви ми овде будемо срећни и... јесте, безбрижни. Да наша деца, Славомире, трче по дворишту без страха да ће налетети на батину у рукама тيرانског слуге, или на искежену њушку ђавола и његове кржаве очњаке.

СЛАВОМИР: Роди, Миланка! Роди ми сина или ћерку, камен роди, ако можеш само престани да ми говориш о својој деци која ће трчати овде и онде, која ће нас наследити, да се са овом кућом поново не деси оно што се већ дешавало. Да је опет наследе неки погрешни људи.

МИЛАНКА: Па зашто смо ми погрешни, душице? Ти си овде син, иако још немаш крштеницу, сигурно је да је кућа твоја, да нама припада и по закону и по крви. Увек смо били добри, чували смо твоју болесну тетку, никога нисмо тукли, осим њу, кучку, али ни њу, чак ни њу претерано, да нас вештица не прокуне, нашу децу...

СЛАВОМИР: Желим само једно да схватиш. Ако се икада деси да овим двориштем буду трчала нека деца, не верујем да ће бити твоја.

МИЛАНКА: Шта хоћеш тиме да кажеш? Зашто ме плашиш Славо? Зар ти ја нисам више добра? Ја могу опет да родим. Могу ако хоћу. Али, он... он мора да иде. Он не може да живи без њега, покојника. Па... па... сам каже да га чека Митар. Треба само да отрујемо пса и средимо тог старца, једном за увек.

СЛАВОМИР: И ти би тако нешто опасно...

МИЛАНКА: Да ме више не плаше, душо, да ми се срце не стеже од страха кад год их сретнем, да могу на миру да зачнем, мужу мој. Да и ја донесем на овај, сада леп и пун сунца свет, мала насмејана усташца, са јамицама на буцмастим обрашчићима као твојим, здраву румен...

СЛАВОМИР: Умукни кучко, тако ти бога, не претеруј, ударићу те песницом у трбух, можда је то једини начин да се тамо нешто зачне.

МИЛАНКА: Шта?! Усудио си се, значи! Ипак си се усудио, Славомире! Понови то још једном, хуљо! Усуди се још једном, ништа-ријо. Зар тако са мном, сад кад си добио кућу. Коначно си показао своје право лице са којим ћу ја... знаш шта? Шта ћу ја да се усудим са њим да урадим, Славомире? Пљунућу га! Са задовољством ћу га пљунити, душо.  
(Пљуне га у лице)

СЛАВОМИР: (Побесни)

Како смеш, сељчино?! Пребићу те, змијо! Зар ти мене да пљујеш, свињо, мајку ли ти јебем сељачку, згазићу те, животињо јалова!

*Жестико крене на њу, али га неочекивана хладноћа и мржња у њеним очима заустављају.*

МИЛАНКА: Ако ме само такнеш, душо, секиром ћу ти главу одсећи на првом спавању. Кунем ти се својом нерођеном децом.

*Ришам срца: Та-дам! Та-дам!*

СЛАВОМИР: (Гуши се од мешавине беса и стјраха. Замуцкује)

П... п... па, з... зар т... ти и... и... мене д... д... да п... пљунеш?!

*Стјоји са подигнутом руком. Она га гледа мирно широким хитношћућим зеницама. Кроз отворена вратића поново дојуре тихо исеће кевшање и цвиљење. Улази Пешар. Они га не виде.*

МИЛАНКА: Хајде, копиле. Шта чекаш, копилану? Удри, ако смеш!

СЛАВОМИР: Ма, зар мене, чобанска ћерко, зар да пљујеш свог господина и господара који те је из свињског брлога извукао и у град довео?!

*(Обузима га бес и осјрвљује се на своју јогунастју жену. Хисторично је бије, обара ударцима и сурово гази)*

Да видиш како копиле бије и убија, курво јалова!



- ПЕТАР: Ехеј, шта то радите вас двоје?  
(Славомир засијане и окрене се. Тешко дише. Цвиљење ња)  
Дужи се, жено.
- МИЛАНКА: (Усмијаје, сва крвава)  
Идем да нахраним твог пса. Припремила сам му доручак.  
Чујеш како гладан завија? Срце цепа од туге.  
(Погледа Славомира, брише крв са лица)  
Предосећа зло.  
(Оде у шпезарију)
- ПЕТАР: Зашто је тако крвнички тучеш? Помериће од батина.
- СЛАВОМИР: Шта се то тебе тиче, старче? Шта ја радим са својом женом.
- ПЕТАР: Истина, не тиче ме се и не би требало, да се све то не дешева у мојој кући.
- СЛАВОМИР: Слушај матори имбецилу! Ти мора да си ограниченог ума, а?  
Не схваташ кад ти се каже да је ова кућа моја?
- ПЕТАР: Како сад твоја?  
(Улази Миланка са комадом свежег меса у рукама)  
Шта је са њом? Зар ниси до малочас говорио да је ваша, заједничка?
- МИЛАНКА: Његова или наша за тебе је то свеједно.
- ПЕТАР: Тише, жено. Видим да твоју похлепу ни онако жестоке батине нису угасиле. Ипак тише.
- МИЛАНКА: (Са мржњом)  
Пази да ме не уплашиш. Ти си само један надувени старац, беспослени слуга и мислим да би он могао, само да је мушко, да те се не боји...
- СЛАВОМИР: Зачепи, Миланка.
- МИЛАНКА: (Дуго га гледа, ујорно и неодређено)  
Бацићу му добар комад меса, нека се добро наждере.
- ПЕТАР: Упозоравам те. Не покушавај ништа са мојим псом. Он има развијено чуло за препознавање олоша. Осети га чим му се приближи и није спреман за компромисе. Зато га избегавајте, дабе му се не удварајте. Ланац сам скинуо а каиш је сувише слаб да задржи његов бес, кад осети смрад.
- МИЛАНКА: Навикао је, слуго.  
(Оде)
- ПЕТАР: Ова ће ти смрсити конце.
- СЛАВОМИР: Бојиш се да не завири у твоју собу?

ПЕТАР: Волф је горе нервозан и љут. Није научио да буде везан. Боље зови жену да се врати. Не знам шта тражи, али може да нађе ђавола.

СЛАВОМИР: Ако одеш одавде заједно са својим псом, повући ћу налог за обдукцију.

ПЕТАР: Како је могуће да се смрти не бојиш?

СЛАВОМИР: Не више, слуго.

ПЕТАР: Ја нисам твој слуга.

СЛАВОМИР: Мене више није лако убити. Поготову сад, после толико година тумарања у беди, горој од смрти. Поготову сад кад сам нашао свој дом, кад знам да је све ово по крви моје.

ПЕТАР: Није.

СЛАВОМИР: Јесте, слуго. По закону и крви.

ПЕТАР: Боже, зна да је хуља и свеједно насрће.

СЛАВОМИР: Ја те се заиста не бојим, Петре. Доста си ти зла нанео овој кући.

ПЕТАР: Шта ти знаш о томе?

СЛАВОМИР: Знам доста да те отерам на робију.

ПЕТАР: Да ли је могуће да ће се неко усудити да му поремети вечни мир, божју милост? И то ћеш баш ти да урадиш, иако знаш да ћу те убити због тога.

СЛАВОМИР: Дакле?

*(Пауза)*

Шта си одлучио? Идеш заједно са својим псом или остајеш?

ПЕТАР: Данас ћу ти саопштити своју одлуку.

СЛАВОМИР: Данас може да буде касно. За једног од вас двојице.

ПЕТАР: Митар је стигао на време, а за мене је већ касно.

СЛАВОМИР: А можда... и за обојицу.

*Прилази враћима и ошвару их. Завијање ње се појача, као шум ветра, злокобан и претрешни. Сасвим горе, изнад салона, снажан рефлектор осветли Миланку.*

МИЛАНКА: *(Виче одозго)*

Готово је, Славомире, душо, за тренутак ће бити свршено.

- ПЕТАР: Шта је готово? Шта она то ради горе? Кажи јој да одмах сиђе доле.  
(Виче)  
Еј, ти, чујеш?! Силази доле! Остави мог пса на миру! Растргнуће те будало.
- МИЛАНКА: Јесте, гладан је и жесток... Само да не откине каиш пре но што средство почне да делује.
- ПЕТАР: Какво средство? Ма, о чему она то, море?
- МИЛАНКА: Да не скочи на мене.
- ПЕТАР: Он није гладан; шта она то ради горе? Волфе, не узимај ништа. Чујеш ли? Ништа!
- СЛАВОМИР: (Виче)  
Пожури, Миланка, са тим месом.  
(Гледа Пејтра са мржњом, ичѐја баџину, ѝрискаче враџи-ма, заџвара их и сџаје леџима уз њих. Горњи сџраџи ѝоне у мрак и џиџину. Риџам срца: Та-дам! Та-дам!)  
Мучитељ животиња. Онако лепо куче и да заборавиш на њега. Тиранска природа.
- ПЕТАР: Али, шта она то... Не, ви се са старцем шалите. Тај пас је још једино што ми је остало. Људи! Није могуће да бисте ви њега... ? Али, зашто? Отвори врата!
- СЛАВОМИР: Не даш псу да једе. Да лакше подивља. То си смислио. Да нас растргне.
- ПЕТАР: Склони се!
- СЛАВОМИР: Тамо су твоја врата, шта чекаш, прођи већ једном кроз њих и не осврћи се више. За увек. Мрш из мога живота!
- ПЕТАР: (Покушава да ѓа склони са враџа)  
Ма, склони се, битанго, шта ти знаш о животу, о патњи, умоболна сељчино. Шта знаш о муци са којом те је моја Ленка подизала из постеље, о твом лудилу и халуцинацији, тешком запаљењу мозга које је од тебе направило моралног инвалида и злковца.
- СЛАВОМИР: Лажеш! Измишљаш! Лажеш!
- ПЕТАР: Тукао си ми непокретну сестру заједно са овом роспијом, која ће ти кад-тад доћи главе, зар не видиш да је сва сачињена од похлепе и мржње, кад је могла... да те наговори да је на смрт премлатите само да се дочепате сељачке кућице од два одељења, мислиш да не знам о теби ништа, дошли сте овде Волфа да мучите, мене, као моју Ленку, да

отераш у смрт. Схвати, олоше, да Митар није могао да има деце, медицински је доказано, зато вас је и отерао, а ја... ја сам после Ленкине смрти дошао овде са намером да га убијем, али сам остао кад сам видео кућу затрпану гомилом лешинара, ужасном буком и смрадом који се ширио као болест, као смрт, као знак дефинитивне пропасти свих Ленкиних снова, дошао сам да га убијем, али нисам могао. Остао сам јер нисам више имао куда да идем, ни зашто да живим. Видео сам какву сам неправду нанео племенитом, слепом, напуштеном човеку и решио да му служим, да му ране зацелим, али се моја гадна крв повампирила у теби...

СЛАВОМИР: То није тачно! Лажеш! Ја сам Митров син. Ти си слуга.

*Цвиљење ња.*

ПЕТАР: *(Виче)*

Волфе, пријатељу, не једи месо, не једи ништа, шчепај је, сине, јер ти си мој једини прави син, шчепај вештицу за гркљан. Склони се!

СЛАВОМИР: *(Чврстџо држи враћа)*

Гладна звер, старче, узеше. Сам знаш да ће појести, толико си га намучио, глађу мамио на наша грла, а сада фалсификујеш, измишљаш да не би морао одавде да идеш. Лажеш, ђубре! Митар и Ленка су моји родитељи, а ти... ти си ђаво који је решио да ме уништи, да ми оконча све наде у срећу и срећну будућност као надокнаду за неправедну казну, за грех који су други починили. Волф је готов, уосталом не знаш ти Миланку и њену ефикасност, осетила је плен и више је нико, дрогирану фурију, од њега не може одвојити, чак ни ти... бићеш и ти... И тебе је наумила, само ако одавде одмах не одеш, јер твом и њеном злу краја нема, јер чак и ја живим несигурно и у страху од ње. Не знаш ти Миланку, а не знаш ни мене. Сам си рекао да је Волф твој син, па онда слушај сина како вришти у самртном ропцу, како га Миланка нежно, као несудођена мајка, враћа тамо одакле је дошао. У пакао!

ПЕТАР: Пусти ме да прођем!

*Наваљује на враћа, али Славомир их чврстџо љрићиска леђима, не да кроз њих, бори се.*

СЛАВОМИР: Остави то, не можеш ме победити, не више, не покушавај, прошло је твоје. И твога пса. Зашто не одеш одавде и оставиш нас на миру, зар и теби не смета то ужасно зави-

јање, зар те не деконцентрише? Уосталом, она га сад само храни, као што си ти нахранио мог оца за којег се у свом лудилу представљаш заборављајући да је он мртав, дефинитивно мртав...

*(башином удари сџарца. Петар падне раскрвављене џлаве)*

... уколико га живог и непокретног, онемоћалог од сопственог зла не држиш иза тих врата која ће ускоро бити слободна за прилаз и вентилацију ваше старачке, ваше зликовачке склерозе.

*(Удари џа још једном)*

ПЕТАР: *(Крвав у немоћном бесу)*

Митре! Чујеш ли ово, пријатељу?! Видиш ли шта се ради у твојој кући, после твоје смрти, проклети били! Тебе черече, пса ти убијају, твоје имање растржу, мене, твог јединог пријатеља за грехе моје према твојој души невиној на крст распињу.

*Свејлосџ у салону џрелази у џамну џаму док се у дубини у флуоресценџном ковџилацу свејлосџи џојављује Миџар који седи у фоџељи. Чује се јак рџџам срца: Та-дам! Та-дам!*

МИТАР: *(Кркља дубоким, џромуклим џласом)*

Напоље из моје куће, копиле!

*Висок дечји врисак се сџоџи са Славомировим вриском коџа, јака свејлосџ на џренуџак само осветли са високо џодиџнуџом баџином у рукама.*

СЛАВОМИР: Не!!!

*Сада свејлосџ у салону несџаје у џоџџуносџи док се у крваво црвеном џону оџвара сџена на сџеџениџџу са Миланком и џсом чије се џрисусџво само звучно наслуђује. Рџџам срца је уједначен и неџрекидан све време џрајања ове сџене.*

МИЛАНКА: Хајде, куцо. Сад ће тебе Миланка лепо да нахрани, да смири, да успава, да бебица више не плаче, да ми живце не цепа, да не тугујеш, Митра опет да видиш. Да потрчиш небесима где моја два анђела са рупицама на обрашчићима уз рајске птице певају. Њих да ми чуваш, па ћеш музику рајску

*(Пролећни цвркуџ џџиџца)*

... џушиш ли ту сласт, куцо, види како је добар комад меса, навиру ли ти жвале на уста? Погледај шницлу, како је сочна, не брини за газду, он је сад дубоко под земљом. Одмара се у конфорном паклу. Овде смо сад само нас двоје, сећаш се како си ти својим великим чељустима хтео за главу да ме



ПЕТАР: Дивља хорда.

*Теширајући њолако крене за њим. Салон осјаје њразан и јарко осветљен. Чује се само како њихо одјекује ритама срца: Та-дам! Та-дам!*

*До краја ове сцене драма се одвија на ѓорњем сираиу у црвеном њолу-свеиу.*

СЛАВОМИР: Мртав?! Је ли већ мртав?

МИЛАНКА: Па, не знам. Тако је био весео и махао је репом кад ме је угледао, а онда се бацио на месо и... ох, Славомире, бојим се, богами се бојим, душо, да му се не нешто непредвиђено није десило.

ПЕТАР: Како је то могуће, боже мој, како је то нечовечно. Какви су то људи? Убити невиног створа.

*И не њољеваши у мриивољ ѡса, ѡрескаче ѓа и иде ѡраво у своју собу.*

МИЛАНКА: Сад можемо слободно и ми за њим. Хајде, шта чекаш, не бој се. Ништа нас више не може зауставити. Хоћемо да видимо шта он то крије тамо унтра. Пожури пре но што сакрије доказе свога злочина. Имамо права, то је наша кућа, то је наше имање, хоћемо да се ослободимо тог огавног човека, Митровог убице.

*(Извлачи оштуру, сјајну секиру и чврстио узима обема рукама)*

СЛАВОМИР: *(Усукне)*

Миланка! Одакле ти то?!

МИЛАНКА: Да видимо чиме он то прети, како он то убија.

*(И ѡре но шиио се ухваиу за кваку, враиа се изнуиура оиворе. У њима је Пеиар са уиереном двоцевком)*

Па са дрвљаника, из стаклене баште.

*(Исиусиу секиру)*

ПЕТАР: *(Долази до ѡса, сииуиуа се на колена, ѡодиже му ѓлаву, ѡлаче)*

Улењо си се, Волфе, сине, одмараш се а на дужност си заборавио. Свет од куге да се ослобађа. Од море. Они су гадна, заразна болест, пријатељу, где дођу свако здравље престаје да има шансу. За два дана су све пошкропили бедом и својим гадним мошусом унели неподношљив смрад у мој живот.

*(Усиаје)*

Зато морам да убијем. Да се ослободим грамзивих, малих звери од којих се не може више ништа очекивати до стрв и

огаван траг грабежи. Станите! Нисте имали стрпљења да мирујете, још мало, да сачекате моју одлуку. Сами сте пожурили. Сами сте ово хтели. Да видите како човек постаје убица, како човек лако и са радошћу повлачи ороз и ослобађа светлећег ђавола из себе да вас понесе у пакао.

МИЛАНКА: Он је луд, Славомире, пуцаће. Хоће, душо, сигурно ће те убити, јер ти си син, једини наследник....

СЛАВОМИР: Шта је, слуго, дрхти ти прст на обарачу, хоћеш да пуцаш у сина свога господара, коме си жену украо, упропастио живот и на крају убио из слугерањске подле мржње, јер је имао све што ти ниси. Мислио си да ћеш бити као он ако га убијеш и опљачкаш, а сад се усуђијеш, кад сам се појавио ја, његов законити син и наследник, да ме проглашаваш за копиле, и то своје, да пуцаш у мене, да своје кржаве руке умочиш у вату, па да уживаш у свили и кадифи, сељачино, други да ти обрађују твој јебени сељачки парадајз и јагоде. Господин је од газдинске куће начинио логор, чобанску избу, догу је узео да га чува, да му нико не би опљачкано угрозио. Заборављаш само да овај свет није прављен по мери разбојничкој и да је твоја превара откривена. Не приближавај се, слуго, боље пуцај у свога господара него да ми крв скрнавиш својим излапелим осећањима лажнога оца.

Дуго се гледају дрхтећи.

ПЕТАР: Иако моје... ипак си ти... само копиле!

МИЛАНКА: Па то значи, Славомире, душо, да ти ниси баштиник већ баштованов син. Слушче, не господичић, како смо мислили. И да кућа није твоја.

КРАЈ ДРУГОГ ЧИНА



---

 ЕПИЛОГ
 

---

*Салон. Жељко седи у фојелци, шофер нервозно шећа горе–доле. Ксенија све време иде од креденца до креденца и прешура по фијукама. Иван и Исидора незадрживо јурцају уз и низ степеннице повремено несћајући из видокрућа. Иван носи о враћу дечју, али необично јаку дречаву шрубу, а Исидора, кад–год он зашруби, лућа у добош о појасу. Поред ове повремене галаме, непрекидно је присутан злослупни жагор малих шћица кроз који се све чеиће пробрја гракћање великих, као шћо су гачци, свраке, чавке, вране, гавранови...*

**ЖЕЉКО:** Надувана просјачка фантазија у стању је да почини највеће злочине из освете према онима којима порекло и способност непогрешиво тачно одређују место у друштву, цивилизацији, историји. Тај олош би увек хтео да нас све врати на почетак како би опет и опет, уз сузе и крв, уграбио себи шансу да први стигне на циљ једино рачунајући са паником на друштвеном старту.

**ШОФЕР:** *(Вади цигару)*  
Изгифелите томпуз, докторе.

**КСЕНИЈА:** Она је змија, Жељко, чирак, моја драгоценa ствар, чирак мога деде који га је чак из Шенбруна овде на Сењак донео, хтела је силом из руку да ми отме, опасна змијурина, селјачка зликовачка сорта. Ко зна колико све овде има наших ствари, ја морам сама да се уверим, све да прегледам, пре но што адвокат дође са обдукције и донесе прави тестамент. Нико од нас није знао да су они лажни наследници, да је он, њен муж, слугин син и да ће их тај исти слуга који је такође зликовац најурити главом без обзира. Још су и добро прошли што их није побио, толико је био бесан због пса. Нису смели баш да га отрују, иако су спасили читав крај, последице могу бити још опасније, јер он је луд. Оставио је мртвог пса у закључаној соби и ко зна куда побегао. Ми морамо унутра да провалимо, да очистимо кућу. Зар не осећате да нешто одозго страшно заудара, воња сладуњава, ако није Митар онда је Волф, ту се неко сигурно распада.

**ЖЕЉКО:** Можда су и мртве птице у питању, душице. Горе на тавану.

**ШОФЕР:** Овде се нешто осећа као на сумпор, докторе.

**КСЕНИЈА:** Ја морам у ту собу да се пробијем. Ево, помоћи ће нам и господин возач, и... ја напросто губим концентрацију, стилови су ми се помешали.

- ШОФЕР: Мене само интересује како да повратим свој камион.  
*Исидора и Иван јуре низ сипењенице.*
- ИСИДОРА: Мама! Мама! Иван је ухватио једну оволику птицу и борио се са њом, мама, али јој је он... бу... ху... ху... ху...  
*(Почне да рида)*  
...Овако је ухватио за главу и крила и кврц! Само је крв плуснула, мама, ево погледај како је крвав. Аха! Тужила сам те мами што си откинуо главу једној птичици...  
*(Почне да лупа у добош)*
- ИВАН: Она је мене угризла за прст. Тата! Умало и није откинула кажипрст. Види како га је раскрварила. На, погледај, ево, погледајте сви шта оне раде горе на тавану и како су се разбашкариле од како нема Волфа.
- ШОФЕР: *(Махиално се хваћа за џеј, вади циџару и нуди је Ивану)*  
Изгифелите томпуз, докторе.
- ИСИДОРА: *(Зџраби му циџару)*  
Како се усуђујете? Он је још дете. Ми смо мала деца.
- ИВАН: Е, није. Ја сам одрастао. Сви ми кажу да сам велики. Већи сам и од чике. Чико! Чико! Јесам ли ја порастао? Јесам ли ја већи од вас?  
*(Свира џирубу)*  
Већи сам од шофера.
- ИСИДОРА: *(Удари џа добошем по џлави)*  
У што лажеш, срам те било. Тата! Тата! Иван хоће да пуши.
- ЖЕЉКО: У мојој породици нико не пуши.
- ИСИДОРА: Поготову не мала деца.  
*(Иван дува у џирубу, Исидора удара у добош)*  
Рам–там–там–та! Бато! У бој, на таван! Јуриш!  
*(Одлазе)*
- ЖЕЉКО: Варају се они ако мисле да је новац све, да се њим најлакше може замагли брисан простор револуције, тамо где поштен свет очекује нагомилане моралне врлине. Социјализам, истина, не признаје слуге као друштвену класу, али они сами успевају да се изборе за свој лакејски удобан положај. Чак ни ми не мож' д'кинемо позитиван генетски код апсолвиран још у Дарвиновом *Пореклу врста* и Марксовом *Капиталу*.
- ШОФЕР: Код мене су и капитал и врста доведени у питање, докторе. Моја болесна жена, њен брат, моји стари родитељи, четворо нормалне деце немају више шта да једу од како ми је у овом

дворишту уништено средство за производњу и живот четворо нормалне деце која једу много мање него ова ваша, предимензионирана.

КСЕНИЈА: Али овде више никога нема, само су остале птице.

ШОФЕР: А мој камион?! Мене лично само што аждаја није растргла.

ЖЕЉКО: Беше то пас, колико сам ја упознат. Јел' тако беше, душице?

КСЕНИЈА: То је заиста чудно, тај ваш камион, потпуно нејасно, па помозите нам да провалимо у закључану собу, можда се тамо нешто крије, малочас ми се учинило као да неког има унутра, Жељко, да није слуга у тој соби?!

ЖЕЉКО: Нешто је треснуло, ђаво би га знао, душице, али... сигурно је нека птица, или мачка, знаш да је кућа напуштена.  
(*Чује се са ѿавана како Иван дува у ѿруб, Исидора удара у добош*)

КСЕНИЈА: (*Виче*)  
Чим адвокат дође провалићемо у ту собу! Тише анђели моји, смирите се. Сад ћу да вас тужим оцу. Шта је ово?

ЖЕЉКО: Па, душице, не треба да их тужиш, ја сам већ овде и сам видим колико су несташни.

КСЕНИЈА: Јууу... Јунг Ло, боже мој, одакле њима овај редак Минг, па то је... почетак петнаестог века. Жељко! Жељко! Шта кажеш на Минг. Он мора бити мој! Јунг Ло!

ШОФЕР: Ма јебо Јунг Ло, докторе, ја без камиона одавде не идем.

КСЕНИЈА: ЗМного се, бре, возачу, осећа та ваша цигара.

ШОФЕР: С опроштењем, нешто друго заудара, госпођо, ја бих рекао осећа се нешто тешко сладуњавао, нешто што је привукло птице, а моја хавана племенито мирише. Изгифелите...

КСЕНИЈА: Жељко, немој да палиш!

ЖЕЉКО: Па да узмем једну, ал' не смем да пушим, бојим се да не кашљем, као дете сам у мом родном Рековцу имао процес на плућима, једва сам претек'о.

ШОФЕР: Него, јесте ли ви приметили да су вашем анђелу уста окрвављена. Он им, изгледа, зубима откида главе.

КСЕНИЈА: А коме то, молићу лепо, господине возачу?

ШОФЕР: Птицама, коме би другом. Сам ђаво зна зашто се у толиком броју окупљају на тавану. Овај их хвата и...

- КСЕНИЈА: Па зато што више нема Волфа, онога што је хтео да вас растргне, ни слуге који вам је запалио камион. Читав крај је ослобођен. Због слободе, ето зашто, ако вам, није јасно.
- ШОФЕР: Разумем ја то, слобода и то, мадам. Али, мене интересује како ћу ја да преживим. У питању је крупна ствар, по мени, крупнија од слободе. Мој камион!
- КСЕНИЈА: И ваш живот, господине возачу, живот ваше болесне жене, њеног брата, ваших старих родитеља...
- ШОФЕР: И четворо нормалне непредимензиониране деце која се не хране птицама које сами улове.
- КСЕНИЈА: *(Зайлаче)*  
Упозоравам вас да мој Жељко неће допустити да му олако и некажњено вређају жену и анђеле називају канибалима и ждерачима живих лешинара.
- ЖЕЉКО: Не плачи, душице. Човек је у праву, ми не треба да будемо овде. Ко зна у шта се све ово може изродити.
- ШОФЕР: *(Помирљиво)*  
Не узбуђујте се, госпођо, али ја некога овде морам да бијем, ако ни због чега другог, а оно бар због моје репутације. Како да се вратим у Рушањ без камиона а да уз све то још никога овде поштено не истабам? Ја сам дошао да се као човек намирим, да кажем, добро, ајде–де, стао сам на траву, нисам видео у помрчини, журио сам у Рушањ, али појма нисам имао да ће због тога да се пали камион, да због цвећа, дотичног возача, без суђења, треба растргнути, да се ја бацим зверима по Нероновом наређењу чији су трава и цвеће, а који није чак ни император него неки јебени слуга, који је сад ко зна где, а можда и заувек нестао заједно са пепелом од мога средства за производњу. Питам ја сада вас, господине шефе кабинета, јесте ли ви у влади дотле довели радничку класу да јој лудаци без казне и накнаде пале камионе кад–год им они стану на траву? И где су сада ти наследници кад треба да плате мој камион? Нестали, госпођо, ето где су, нема их нигде, а леш су, судећи по неидентификованом мирису нама заједно са Јунг Ло оставили овде у кући.  
*(Виче)*  
Иако не добијем бар некакав задовољавајући одговор, ето вама одговор зашто морам овде некога да убијем. И то сада, и то одмах...

*Одједном настјане пошћуна тишина. Жагор тишица, дечја тпруба, добош, све умукне. Ксенија, Жељко, и шофер погледају се збуњено. Чује се само рииам срца: Та–дам! Та–дам!*

**ШОФЕР:** Шта би сад ово, докторе?  
*(Дрхћавим рукама вади циџаре; једну тирићљује а друџу нуди Жељку)*  
Откуда изненада оволика тишина и где настадоше толике птичурине, зар су одлетеле без икаквог разлога?

**КСЕНИЈА:** Неког разлога мора да буде.

*Погледају навише и виде Миланку у белој сјаваћици најпољеној крвљу на унућарњем балкону ѓорњеџ сираћа.*

**МИЛАНКА:** Па, Славомир спава, зато је тишина, да га не би неко случајно пробудио, баш сад кад му је потребно да буде свеж и одморан.

**ШОФЕР:** *(Обрадован)*  
О, па ви сте ту, газдарице?! Види сад ово, каква срећа, они ту а ја бринем за свој камион. Знао сам да не могу да ми побегну, па да се под земљу сакрију. Не вреди им да се крију од мене. Али... али... па она је сва у крви!

**ЖЕЉКО:** *(Дрхћаво ћали циџару)*  
Душице, а шта је са нашом децом? Жива се не чују.  
*(Тешко се закашље)*

**МИЛАНКА:** *(Грубо)*  
Тише, ви, зликовци, зар не чујете упозорење, пробудићете ми мужа!

*(Поново разнежено)*

Уморан је, јако је уморан од срећног догађаја на који је чекао читав свој живот. Мислила сам да га пустим још да спава, нека се добро наспава, али–сад, кад су гости већ стигли, мораће да се пробуди, макар колико се утврдио у сну, да устане и да се свечано обуче за свети чин крштења свог новорођенчета. Јесте. Родила сам му сина. Боже, како сам срећна, сад могу да полетим на крилима среће, хоћете ли да вам покажем, да скочим доле међу вас, да вас крилима својим расхладим, неваљали гости што ни у шта не верујете, али ја јесам, јесам... родила сам... зато сте ви и дошли. Они дошли на крштење, а Славомир се успавао, тешко га је пробудити, можда немогуће, толико је тврдо заспао.

*(Грубо)*

Чекаш неки срећан догађај целог живота, бога преклињеш

да ти се догоди, а кад те дарује, ти си напросто толико уморан од чекања, да си тврдо заспао.

*(Поново разнежено)*

Па ништа онда, драги гости, будите још мало стрпљиви, чим га пробудим сићи ћемо на крштење нашег новомладенца. Он је тек први у овој небеској породици, зар не чујете моје срце, како се мајчино срце узбудило, због срећног догађаја, хајде, слушајте тај јак ритам, хоћете да полетим, хоћете? Да развијем крила пррр... међу вама, јаким крилима, чујете тај јак ритам, јесте ли одлучили ко ће међу вама да буде кум, само име, е то не дам, мора да се послуша мајчино срце,  
*(Та–дам! Та–дам!)*

да се уважи њена животна жеља, јача од свега, и од живота, и од сна, и од смрти, жеља за сином, за здравим мушким баштиником, који ће се звати, који се мора звати Славомир Анђео, пошто се Славомир Неанђео неучтиво успавао и не може на време да присуствује крштењу, јер крштење, драги гости, није могуће пре васкрсења. Зато идем да га васкрснем.

*(Виче)*

Устај Лазаре, гости су стигли на крштење Славомира Анђела.

*(Дискрејтно)*

Сад ћу ја, будите још само мало стрпљиви, идем да га из уснулих васкрснем.

*(Виче)*

Устај Лазаре!!! А музика, музика... Па, дајте музику. Време је да почне музика!

*(Одлази у собу)*

ЖЕЉКО: За име божје, душице, шта је ово?!

*Одједном се враће бука и жагор пјишица. Са тавана силазе Иван, који дува у тјубу са јерихонском снагом док Исидорин бубањ љаклено одјекује. О њасовима носе по две мртве пјишице.*

КСЕНИЈА: *(Одушевљено)*

Где су наше пгичице?!

ЖЕЉКО: *(Појрчи ка деци, зајрли их, љочне да их љуби)*

Мили моји, душице татине. Тако се радујем. Па ви сте живи!

ИВАН: Једва, тата. Једва. На тавану се води рат! Подмукао, крвав рат, мама!

- ИСИДОРА: Мама! Мама! Напале су нас причурине. Ивана су искључале, насрћу на очи, нанеле су му ране, свуд по телу. И мене су хтеле да повреде, али бата ме је храбро одбранио. Борио се као лав!
- КСЕНИЈА: Поносим се, сине. Тата и ја се вама поносимо.
- ИВАН: Скоро сам их отерао, тата. Осам комада смо убили. Исидора и ја. Била је то крвава борба која ће трајати до наше коначне победе.
- ИСИДОРА: Али, ја се бојим, бато. Однекуд долазе све више и више. Мама, ја се бојим да идем горе поново на таван. Живу ће ме искључати.
- КСЕНИЈА: Не бој се, анђеле мамин, то су само птице.
- ИВАН: *(Заируби)*  
Звук бојне трубе значиће нашу победу!
- ШОФЕР: Јерихонске трубе, докторе.  
*(Прекрсти се)*  
Него... виде ли ти оно малочас? Шта би оно малочас, а?! Ону крв на спаваћици? Јел' она пијана или дрогирана? О чему се овде ради? Умало не залепрша међу нама.
- ИВАН: Никад раније није било оволико изгледа на плен. Горе је ратно попрштите. Идемо, Исидора! Идемо још једном горе. Отворићемо таван.
- ИСИДОРА: Направићемо паприкаш, бато.
- ИВАН: Истребићемо грабљивце.
- ИСИДОРА: Али, не све. Нипошто не и мале, љупке птичиће. Држаћемо их у кавезима, мама, и дресираћемо их да нам певају. Знаш како има лепих, малених, шарених, како цвркућу...
- ШОФЕР: И лешинара који гракћу.
- ИСИДОРА: Послужићемо и вас, господине возачу. Даћемо и вама тањир паприкаша.
- КСЕНИЈА: Као што видите то су култивисана деца, они живе птице не једу. Нашла сам диван сребрни сервис.
- ИВАН: *(Оћкачи све чејири мрћве ићице са йаса и баци их на шофера)*  
Ево, узмите. Биће још. Има за све.
- ШОФЕР: *(Одскочи згрожено)*  
Пфуј, гадови!

- ИВАН: Покрет и јуриш за мном!  
(Засвира у џирубу. Исидора га праши на добошу)  
На таван! На таван!
- ИСИДОРА: На паприкаш!  
*Јурну на таван. Ошварајући праши тавана салон се испуни неиздржљивом  
грајом прашица. Са зашварењем праши иако неспаје, салон ушоне у љуби-  
часто свейло. Ксенија, Жељко и шофер остану дуго и нејокрејно у  
прашници. Чује се само одбијање зидног часовника.*
- КСЕНИЈА: Нашла сам један сребрни сервис за ручавање. Знаш колики  
је, од масивног сребра, само је по рубовима оксидирало. Кад  
се очисти и поређа по столу блистаће читава трпезарија.  
Огроман је, за двадесет и четири особе. Шта ће њима толики  
гости?  
(Ређа сервис по столу)
- ЖЕЉКО: Па, душице, видиш да имају крштење.
- ШОФЕР: Какво крштење, докторе, она је луда, то је бар јасно на први  
поглед. Не може, каже, никако мужа да пробуди. Ајде, како  
је он то заспао, колико дубоко човек треба да се успава, па  
да нико не може да га пробуди? Нису ту чиста посла. И још  
хоће одозго, са балкона да се суноврати на нас. Ма, видесте  
ли ви оно, људи? Какво крштење, бре, у крвавој кошуљи?
- КСЕНИЈА: Овај сервис мора бити мој.
- ЖЕЉКО: Па, душице, зар си толико постала слепа, зар не видиш да  
наследници нису у ствари напустили кућу, да су домаћини ту  
и да спремају за свечаност. Можда рачунају управо са тим  
сервисом.
- КСЕНИЈА: Ти си луд ако мислиш да ћу им ја то оставити. Да су пустили  
бесног пса да прошета међу нама, да нас изуједа...
- ШОФЕР: Мене умало није растргао, докторе.
- КСЕНИЈА: З... нико нам више не би помогао. Ни твоја влада.
- ЖЕЉКО: Зашто моја?! То је наша заједничка влада, она припада  
свима нама, мислим. Зашто само мени? Ја тамо имам нај-  
мању плату. Шта, ако се слуга ипак врати? Можда је и он  
позван на крштење, душице? Па, у том случају он је деда,  
иако неоспорно негативна личност. У сваком случају при-  
кривена опасност за све нас. Својствена му је параноја којом  
се намеће. Мени је разбио нос. Зато се ја опредељујем за  
милицију. За сваки случај, због власти, да је имамо при руци,  
приликом свечаности. Због лудака, мислим, да не би поново  
потегло песницу, или, не дај боже, какво ватрено оружје.  
Поготову сад, ако је остао без пса.



- КСЕНИЈА: Ђути, кукавице!
- ЖЕЉКО: *(Раздере се)*  
Нисам кукавица. Потребно је да нам неко гарантује безбедност. Кад ме је ударио у око сви су ми се смејали због монокла и отеклог носа. Нико прстом није хтео да мрдне, да ме узме у заштиту, иако прост народ мисли да власт штити своје људе. Јесте, штити само оне са већом платом, а нас не штити.
- КСЕНИЈА: Не лупај, шта лупаш, не лупај. Ти си ипак шеф једног кабинета и не смеш пред једним шофером, који сутра може постати твој лични возач, да лупаш и демистификујеш владу.
- ЖЕЉКО: *(Разјарено)*  
Хоћу! И не само да хоћу него инсистирам! Нећу ваљда због тог намештаја да изгубим главу.
- КСЕНИЈА: Хоћеш, Жељко, ако треба и главу.
- ЖЕЉКО: Добро, нека ти буде. Али, на твоју одговорност.
- ШОФЕР: Ви, можда, мислите да је ово у реду. То са птицама и крштењем. Ви, можда, мислите да је у реду тровање победних паса, луде слуге и убијени господари. Ваша мала-велика деца која горе на тавану воде рат са лешинарима, лешине и жене у крвавим кошуљама које као вештице хоће да лете међу нама. Али, ви не можете очекивати да један шофер из Рушња мисли као ви, господа са Сењака, да је у реду спаљивање мог камиона до пепела и да се онда, докторе, виновници понашају као да нема мене и мог камиона, добро, мог камиона више нема, али ту сам ја, његов власник, то јест погорелац у правом смислу речи, до даске. Шта ја сад да радим, поготову ако сам упао у неко ђавоље коло, или приватну душевну клинику, не дај боже. Хоће ли сад мени неко да објасни јесте ли ви пацијенти или здраве комшије и где су доктори, а где адвокати, где су убице и лешеве који се свуда осећају, а где правда која се нигде не осећа? И како, молим вас, да се живи међу вама, како ја сам да живим са собом, кад не знам шта се ово дешава са свима нама, где је мој камион? Па не може то тако, мајку му јебем, где су кривци а где полиција, о чему се овде ради? Још и главу могу да изгубим, докторе, због мог камиона, као што ћеш ти своју да изгубиш због туђег намештаја.

- ЖЕЉКО: *(Молећиво)*  
Да идемо, душице. Човек је у праву, иако је шофер. Ми овде немамо право да будемо све док се ситуација правно не рашчисти.
- КСЕНИЈА: Седи доле. Чекамо обдукционе резултате.
- ЖЕЉКО: А шта ако се он изненада врати?
- ШОФЕР: Сурови слуга са псом и пушком. Ако се врати покојни газда на на мом покојном камиону?
- КСЕНИЈА: Пас је мртав, а слуге више нема. Нема више ни вашег јебеног камиона, мајсторе. Ово није ни болница, ни лудница. Ово је сад наше.
- ЖЕЉКО: А птице? А птице?
- ШОФЕР: А моје возило?
- КСЕНИЈА: Шта, птице. Какво возило? Шта се то мене тиче, ваш камион и ваша велика породица, ваша нормална непредимензионирана деца, шта ће да једу, мене интересује овај намештај, бар његови делови, и кућа... сад кад у њој никога нема, кад је празна...
- ЖЕЉКО: Али, душице, сама си видела да су наследници још увек у њој. Један чак и мирно спава, а други... а друга спрема крштење.
- КСЕНИЈА: Какво крштење, јеси ли ти луд, где може дете да се роди за три дана, јеси ли ти нормалан, зар не видиш да је она пукла, да бунца јер је сазнала да кућа није њена, да су залутали сељаци, па шта ће они овде, на отменом Сењаку да раде, с ким да попију кафу и шери? Евентуално могу бити само слугини наследници, ако је њему уопште нешто остало, ако је било шта овде имао нека то ставе на његов камион...
- ШОФЕР: Али о томе се ради. Мој камион је спаљен.
- КСЕНИЈА: И нека то возе натраг у своје јебено село. Шта птице? Какве птице? У Рушањ!
- ЖЕЉКО: Ако се птице разбесне, Мила, горе на тавану, душице, и побију нам дечицу...
- КСЕНИЈА: Ова кућа је подигнута на делу имања мога деде, оног из Беча, што је донео чирак из Шенбруна.

- ЖЕЉКО: Шта ако је пса излечио ветеринар? Ако је пас можда преживео? Ако је слуга у бекству, па се врати са псом? Ако је Митар умро природном смрћу, онда он има права да остане овде, док се све не рашчисти. Куда ћете сад ви? Не остављајте ме овде самог, ево, чим дође адвокат, видећемо шта можемо, средићемо и за ваш камион.
- ШОФЕР: Него, знате шта, докторе. Све ми се чини да је боље ја да идем. Разум налаже повлачење, јебеш камион, овде се гадније ствари дешавају, боље да се не уплићем. Ма, видесте ли ви оно, људи? Какво крштење, бре, у крвавој спаваћници? Мени овде нешто опасно заудара, докторе, и све мислим...  
(Гледа кроз прозор)  
...да се неко мува око капије.
- ЖЕЉКО: Да није старац?!  
(Скочи и у стрази преврне столицу са есцајџом који зазвечи кад пресне о под)
- КСЕНИЈА: (Сикне)  
Бедниче! Платићеш ти мени ово!  
(Брзо чучне и почне да прикуљља оборени есцајџ)
- ЖЕЉКО: (Узнемирено)  
Да се није однекуд вратио? Је ли са псом? Откуд пас, он је угинуо. Треба брзо позвати децу да сиђу са тавана.  
(Виче)  
Исидора! Иване! Одмах силазите!  
(Приђе Ксенији, ојме јој сав есцајџ из руку и пресне о под)  
Зови и ти децу!
- КСЕНИЈА (Гледа ја зајрејашћено)  
Ма, шта ти?! Ма откуд ти то тако са мном?!
- Враћа се ошварају и у салон гошћово ушрчава адвоката.*
- АДВОКАТ: Спрема се напољу смак света, господо. Кућу треба хитно евакуисати. Над њом се вије неки злослутни, црни дим. Читав Сењак је претрашен. Нико не зна о чему се ради, шта се то збива.
- КСЕНИЈА: Ма шта је вама, мушкарцима? Па то су само птичице. Нећемо ваљда због њих да се плашимо? Мало су се узнемириле пред олују. Него, шта је било на суду, то ви нама причајте, а не о некаквом диму, вашој фантазији. Је ли Митар убијен или је једноставно умро?
- АДВОКАТ: Гроб је празан.

- СВИ: Шта?!  
(Крсџе се)  
Да није...
- АДВОКАТ: Јесте.
- СВИ: Васкрсао?
- АДВОКАТ: Нестао. Нема га у гробу. Једноставно није ту. Обдукциона комисија била је запањена. Суд је био немоћан. Кад су отворили тестамент још су више били зачуђени. Нестао је и баштиник на којег се сумња да је украо Митрово тело, да га мртво не би касипили. Нигде не могу да их нађу. Ни мртвог газду ни његовог наследника. Полудео је од бола.
- ЖЕЉКО: Како је то морбидно, душице.
- КСЕНИЈА: Али, ко је баштиник? Зар упркос свему има баштиника? Коме је он све ово оставио? Одакле му право на то, кад ни децу није имао. Био је јалов.
- АДВОКАТ: Тако је. Био је јалов. Али све ово, кућу и велико имање у Банату оставио је свом слуги Петру. Међутим, њега нигде нема. Као да је у земљу пропао. Толико га је заболела смрт газде...
- КСЕНИЈА: Пса!
- АДВОКАТ: ... да је једноставно нестао. Нигде нису могли да га нађу.
- ЖЕЉКО: Па сад, значи, ако је умро, ако није више међу нама, ако није жив, мислим, коме све ово припада?
- КСЕНИЈА: Нама, Жељко.
- АДВОКАТ: Његовом сину, Славомиру.
- КСЕНИЈА: Још горе. Ако нема слуге онда је ту његов син. Још горе.
- ЖЕЉКО: Они се размножавају, душице.
- ШОФЕР: Па шта фали, море.. Важно је да се зна ко је газда, ко треба камион да ми плати. Знао сам ја да ће све ово ипак морати да се разјасни. Од њега ћу да тражим камион, он га је, уосталом, и поручио. Има правде, докторе.  
(Смеје се)  
Знао сам ја да негде правде мора бити. Изгифелите томпуз. Он је ипак наследник. Хајде да га пробудимо.
- ЖЕЉКО: Бога ми, мени се чини да ће то ићи веома тешко.
- КСЕНИЈА: Ако не и немогуће.

*Одозго се чује језиви дечји врисак. Са ошварењем враћа на шавану ивичји жагор постоје нејодношљив. Низ сивеенице силази Иван, сав подеран и крвав.*

АДВОКАТ: (Скочи)  
Шта је ово?!

ИВАН: (Плаче)  
Мама! Тата! У помоћ! Птичурине су убиле Исидору. Мама! Горе се догађају неке ужасне ствари. Јадна Исидора. Пала је под налетом непријатељске лешинарске ескадриле. То више нису птице, то су чудовишта, тата.

ЖЕЉКО: (Телефонира)  
Ало, милиција! Хитно долазите. Птице на Сењаку. Нападају нас птичурине!  
(Плаче)  
Управо су ми убиле шестогодишње дете, моју малу Исидору. Молим? Ни ја не разумем, али очекујем ваш хитан долазак. Има још убистава, крв на све стране. Ја сам шеф кабинета у влади Србије, ало... ало... Да ли ти знаш с ким разговараш. Спустио је слушалицу. Не разумем шта се то дешава са системом.

*Поново окреће телефон. Чује се ритам срца: Та-дам! Та-дам! Свејлост постоје пошито црвена. У салон улази Митар у кућном каиуу и са шипајом.*

МИТАР: Петре, сине, да ли се то неко мува по нашој кући, не могу да видим, ко нам је то дошао у посету слуго. Не дају ми ни да умрем, а камоли да спавам. Јеси ли чуо тај врисак, сине, тај бол за животом, то мало птичје било, страх од смрти, Петре, узнемирене птице које су прошле кроз зидове, лете кроз моју главу, свуда их чујем, свуда, тај лепет крила, по свим собама, а моја Стака поново умире од страха. Јеси ли чуо њен крик?! Тај грозни дамар целе природе која се грчи од смртног страха, па слушај, слушај како пулсира тај ужас неминовности, то смрт маршира целом нашом планетом. Умиремо од страха, слуго, бојимо се своје природне мајке, па градимо тврђаву живота и везујемо се за њене трошне зидове, за њен привид и урламо... урламо од беса што морамо да одемо пре но што ишта схватимо, пре него што ваздух упознамо. Шта је ваздух кад се моја душа гуши, шта је живот кад не могу да умрем, мислио сам да је смрт боља, где сам то ја зашао и ко је у кући? Откуд птице у мојој глави, Петре?! Бојим се, сине. И ја се бојим непознатог. Знаш да не

видим, свињо, али осећам, свуда око себе осећам злочин и провалнике, дај Волфа да нам прочисти собе и ходнике, отвори сва врата и прозоре да птице одлете, да се злочин заборави, да потонемо у заборав, опроштај и милост, да чујемо лепу славујеву песму уместо грактања ружне смрти. Чујеш ли, Петре?! Петре, не остављај ме самог у овој кућерини злих и болесних душа, умоболних сведока нашег злочина. Сам сам. Сам. Нигде никога. Све чујем и осећам, али ништа не видим, па не знам јесам ли мртав већ стигао у пакао или из њега никад нисам ни излазио. Неко то мора да ми каже. Чујеш ли, сине. Неко то мора да ми каже.

*Судећи по режању, лавезу и урлању које се из даљине скоковито приближава, рекло би се да по Волф јури кући.*

**ЖЕЉКО:** Ало, милиција... Опет шеф кабинета, онај од малочас... молим вас... хитно... Не знамо шта да радимо, како да изађемо... Законити баштиник се приближава и крволочно урла од беса.

*Однекуд доише музика виолине која својом снажном елегијом прећлаваљује сцену.*

**КРАЈ**